

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ
Навчально-науковий інститут економіки і управління
Кафедра фінансів

«До захисту в ЕК»

Директор інституту

(підпис)

Олег Шеремет

(ім'я та прізвище)

«__» _____ 2022 р.

«До захисту допущено»

Завідувач кафедри

(підпис)

Лада Шірінян

(ім'я та прізвище)

«__» _____ 2022 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
НА ЗДОБУТТЯ ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ МАГІСТРА

зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
(код і назва спеціальності)

освітньо-професійної програми Фінанси, банківська справа та страхування
на тему: **Застосування інструментів фінансового менеджменту у
забезпеченні фінансової стійкості підприємства**

Виконав: здобувач 2 курсу, групи 4

Адамчук Ганна Павлівна

(прізвище, ім'я, по батькові повністю)

(підпис)

Керівник: Чернелевська Олена Леонідівна

(прізвище, ім'я, по батькові повністю)

(підпис)

Рецензент Олена Драган

(ім'я та прізвище)

(підпис)

Я, як здобувач (ка) Національного університету харчових технологій, розумію і підтримую політику університету з академічної доброчесності. Я, не надавав (ла) і не одержував (ла) незарядженої допомоги під час підготовки цієї роботи. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело.

Здобувач (ка) _____

(підпис)

Київ – 2022р.

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Інститут (факультет) Навчально-науковий інститут економіки і управління

Кафедра Фінансів

Освітній ступінь магістр

Спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

(шифр і назва)

Освітньо-професійна програма Фінанси, банківська справа та страхування

(назва)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри Фінансів

/Лада ШІРІНЯН/

« » 2021 року

З А В Д А Н Н Я

НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ ЗДОБУВАЧА

Адамчук Ганна Павлівна

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи Застосування інструментів фінансового менеджменту у забезпеченні фінансової стійкості підприємства

керівник проекту (роботи) Чернелевська О.Л., професор, д.е.н.

(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказом закладу вищої освіти від «26» жовтня 2021 р. № 842-КС

2. Строк подання здобувачем роботи 27 січня 2022 р.

3. Вихідні дані до роботи монографії, підручники, навчальні посібники, статті вітчизняних і зарубіжних вчених, періодичні видання, статистичні данні підприємств, фінансова звітність підприємства, законодавчі та нормативні акти України, наукові статті відповідно до обраної теми.

4. Зміст пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити)

Розділ 1. Теоретичні засади забезпечення фінансової стійкості підприємства інструментами фінансового менеджменту

Розділ 2. Аналіз фінансової стійкості ДП «СПОЖИВАЧ»

Розділ 3. Напрями зміцнення фінансової стійкості підприємства

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень)

табл. 1. Основні ознаки фінансової стійкості підприємства, табл. 2. Основні чинники зовнішнього середовища за методикою Т.Е.М.Р.Л.Е.С., табл. 3. Основні економічні показники ДП «Споживач» за 2018-2020 рр., табл. 4. Аналіз елементів операційних витрат за 2017-2020 роки, тис. грн., табл. 5. Аналіз складу, динаміки та структури капіталу ДП «Споживач» за 2017-2020 рр., табл. 6. Аналіз основних статей власного

капіталу підприємства, табл. 7. Аналіз складу та динаміки кредиторської заборгованості ДП «Споживач» у 2017-2020 рр., табл. 8. Оцінка показників фінансової стійкості ДП «Споживач», табл. 9. Аналіз фінансової стійкості ДП «Споживач» 2016-2018рр., табл. 10. Оцінка ступеня фінансової стійкості в залежності від рівня відповідних показників, табл. 11. Розрахунок показника результату господарської діяльності

6. Консультанти розділів проекту (роботи)

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
I	Чернелевська О.Л.		
II	Чернелевська О.Л.		
III	Чернелевська О.Л.		

7. Дата видачі завдання 26 жовтня 2021 року

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів дипломного проекту (роботи)	Строк виконання етапів проекту (роботи)	Примітка
1	Вибір теми, написання заяви і узгодження плану кваліфікаційної роботи з керівником	до 13.10.2021	
2	Робота над 1-м розділом та перевірка керівником	до 09.11.2021	
3	Робота над 2-м розділом та перевірка керівником	до 30.11.2021	
4	Робота над 3-м розділом та перевірка керівником	до 21.12.2021	
5	Оформлення роботи і подання керівникові для проходження попереднього захисту	до 28.12.2021	
6	Подання кваліфікаційної роботи з підтвердження керівника на перевірку академічного плагіату.	24.01.2022	
7	Доопрацювання кваліфікаційної роботи після попереднього захисту та перевірки на плагіат, підпис керівника	до 27.01.2022	
8	Підпис остаточного варіанту роботи завідувачем кафедри	03.02.2022	

Здобувач

_____ Адамчук Г.П.
(підпис) (прізвище та ініціали)

Керівник роботи

_____ Чернелевська О.Л.
(підпис) (прізвище та ініціали)

АНОТАЦІЯ

Адамчук Г. П. «Застосування інструментів фінансового менеджменту у забезпеченні фінансової стійкості підприємства»

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня «магістр» за спеціальністю 072 –Фінанси, банківська справа та страхування. Національний університет харчових технологій, Київ, 2022.

Кваліфікаційна робота присвячена розв’язанню теоретичних, методичних та практичних проблем забезпечення фінансової стійкості підприємства за допомогою інструментів фінансового менеджменту.

Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, переліку використаної літератури і додатків.

У вступі обґрунтовано актуальність теми та сформульовано завдання дослідження.

У першому розділі розкрито сутність фінансової стійкості підприємства, чинники впливу на фінансову стійкість, а також методи управління фінансовою стійкістю підприємства за допомогою інструментів фінансового менеджменту.

Другий розділ присвячено аналізу фінансово-економічної діяльності ДП «Споживач» та оцінці її фінансової діяльності.

У третьому розділі обґрунтовано напрями зміцнення фінансової стійкості підприємства.

Ключові слова: *фінансова стійкість, фінансовий менеджмент, фінансова діяльність, матриця фінансової стратегії.*

SUMMARY

Adamchuk H. P. "Application of financial management tools in insuring the financial stability of the enterprise"

Master's work for obtaining Master's degree in specialty 072 -Financial, Banking and Insurance. National University of Food Technologies, Kyiv, 2022.

This thesis is devoted to solving theoretical, methodological and practical problems of ensuring the financial stability of the enterprise with the help of financial management tools.

The work consists of an introduction, three chapters, conclusions, a list of used literature and applications.

The introduction substantiates the relevance of the topic and formulates the research task.

The first section describes the stability of the enterprise, the factors influencing financial stability, as well as methods of managing the financial stability of the enterprise using financial management tools.

The second chapter is devoted to the analysis of financial and economic activity of SC «Spojuvach» and assessment of its financial activity.

The Third Section Presents The Directions Of Development Of Financial Stability Of The Entrepreneurship.

Key words: *financial stability, financial management, financial activity, matrix of financial strategy.*

ЗМІСТ

ВСТУП.....	11
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ПІДПРИЄМСТВА ІНСТРУМЕНТАМИ ФІНАНСОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ	13
1.1.Значення фінансової стійкості підприємств	13
1.2.Чинники впливу на фінансову стійкість підприємства	20
1.3.Управління фінансовою стійкістю підприємства за допомогою інструментів фінансового менеджменту	27
Висновки до розділу 1	36
РОЗДІЛ 2 АНАЛІЗ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ДП «СПОЖИВАЧ»	37
2.1. Загальна характеристика ДП «Споживач»	37
2.2. Аналіз фінансового та майнового стану підприємства.....	45
2.3. Аналіз ймовірності розвитку банкрутства підприємства	58
Висновки до розділу 2	61
РОЗДІЛ 3 НАПРЯМИ ЗМІЦНЕННЯ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	63
3.1. Шляхи забезпечення фінансової стійкості підприємства за допомогою інструментів фінансового менеджменту	63
3.2. Формування стратегії забезпечення фінансової стійкості на ДП «Споживач».....	70
Висновки до розділу 3	74
ВИСНОВКИ.....	75
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	78
ДОДАТКИ	

ВСТУП

Актуальність дослідження. В умовах ринкової економіки підприємству потрібно мати високий рівень ефективності виробництва, конкурентоздатності продукції за допомогою впровадження здобутків науково-технічного прогресу, ефективних форм господарювання та управління виробництвом. Важливу роль у реалізації поставленої задачі приділяється аналізу господарської діяльності підприємств, дослідженню її фінансової стійкості. В результаті цього аналізу створюється стратегія та тактика покращення роботи підприємства, пояснюються плани та управлінські рішення, виконується контроль за їх виконанням, відкриваються резерви для підвищення ефективності виробництва, проводиться оцінка результатів діяльності підприємства, його підрозділів та робітників.

На сьогоднішній день національна та світова економіка характеризується своєю мінливістю та нестабільністю, через це підприємства, за часту, стикаються з певними проблемами, а саме: неможливістю отримання кредитів, зменшенню фінансових та інших ресурсів, збільшенню конкуренції на ринку та інші причини.

Теоретичні основи і практичні методи забезпечення фінансової стійкості підприємств відображені в роботах вітчизняних і зарубіжних вчених, зокрема: Е. Альтмана, І.О. Бланка, І.Т. Балабанова, О.І. Барановського, М.Д. Білик, О.Г. Білої, А.І. Ковальова, Т.М. Ковальчук, М.Я. Коробова, Р. Лиса, Л.А. Лахтіонової, Є.В. Мниха, О.В. Павловської, В.А. Русак, Г.В. Савицької, В.К. Савчука, Р.С. Сайфуліна, О.О. Терещенка, Н. 4 Холта Роберта, М. Г. Чумаченка, А.Д. Шеремета та інших учених.

Незважаючи на значні напрацювання зазначених вчених, залишається ще чимало питань, які потребують більш детального вивчення.

Метою роботи є забезпечення фінансової стійкості підприємств на основі застосування інструментів фінансового менеджменту.

Для досягнення визначеної мети необхідно виконати наступні **завдання**:

- дослідити значення фінансової стійкості;
- визначити чинники впливу на фінансову стійкість підприємства;
- вивчити методичні засади забезпечення фінансової стійкості підприємства за допомогою інструментів фінансового менеджменту;
- надати загальну характеристику ДП «Споживач» та аналіз господарської діяльності;
- проаналізувати фінансову та майнову діяльність підприємства;
- оцінити ймовірність банкрутства підприємства;
- визначити шляхи забезпечення фінансової стійкості підприємства;
- запропонувати напрями удосконалення системи фінансової стійкості на ДП «Споживач».

Об'єктом кваліфікаційної роботи є процес застосування інструментів фінансового менеджменту у забезпеченні фінансової стійкості підприємства.

Предметом дослідження є сукупність прикладних та теоретичних аспектів забезпечення фінансової стійкості підприємства інструментами фінансового менеджменту.

До основних **методів дослідження** слід віднести діалектичний та структурно-функціональний методи, а також системне, комплексне дослідження, опрацювання і використання інформації фінансового характеру. Також при проведенні дослідження використовувались методи та прийоми економічного і фінансового аналізу – статистичні, порівняння, відносних величин, метод факторного аналізу.

Інформаційна база. При написанні кваліфікаційної роботи були використані: монографії, підручники, навчальні посібники, статті вчених, що займалися дослідженням особливостей застосування інструментів фінансового менеджменту для забезпечення фінансової стійкості підприємства, матеріали фінансових звітів про діяльність ДП «Споживач».

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ПІДПРИЄМСТВА ІНСТРУМЕНТАМИ ФІНАНСОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ

1.2. Значення фінансової стійкості підприємства

Сутність фінансової стійкості підприємств неодноразово була центром уваги праць зарубіжних і вітчизняних учених, однак єдності щодо її визначення не існує донині. Узагальнюючі різні трактування, можна виділити декілька основних підходів.

Прихильники першого підходу визначають фінансову стійкість як стан підприємства або його фінансових ресурсів, за допомогою якого досягаються основні параметри для його розвитку. Досить доцільним у цьому підході є те, що окремо виділяється платоспроможність, стабільна прибутковість, розширене відтворення, фінансова рівновага, кредитоспроможність.

Так, Білик М. Д. вважає, що фінансова стійкість – це такий стан фінансових ресурсів підприємства, при якому раціональне розпорядження ними є гарантією наявності власних коштів, стабільної прибутковості а також забезпечення процесу розширеного відтворення [6, с. 592]. Родіонова В. М. і Федотова М. О. визначають фінансову стійкість як певний стан фінансових ресурсів підприємства, їх розподіл та використання, за допомогою якого забезпечується розвиток підприємства на основі зростання прибутку та капіталу при збереженні платоспроможності та кредитоспроможності в умовах допустимого рівня ризику [54, с. 327]. Лахтіонова Л. А. трактує фінансову стійкість як стан фінансових ресурсів, за допомогою якого підприємство, вільно маневруючи грошовими коштами, може шляхом ефективного їх використання забезпечити безперервний процес виробничо-торговельної діяльності, а також затрати на його розширення й оновлення [37, с. 231]. Мамонтова Н. А. зазначає, що фінансова стійкість – це певний стан підприємства, за допомогою якого забезпечується стабільна

фінансова діяльність, постійне перевищення доходів над витратами, вільний обіг грошових коштів, ефективне управління фінансовими ресурсами, безперервний процес виробництва а також реалізації продукції, розширення і оновлення виробництва [41, с. 160].

На рахунок другого підходу, то науковці трактують фінансову стійкість як здатність або ж спроможність підприємства виконувати певні зобов'язання і досягати результатів.

У рамках другого підходу Павловська О. В., Притуляк Н. М. і Невмержицька Н. Ю. розглядають фінансову стійкість з точки зору спроможності підприємства за рахунок власних коштів забезпечувати запаси та витрати, не допускати невиправданої дебіторської та кредиторської заборгованості а також заздалегідь розраховуватися із зобов'язаннями [52, с. 592]. Савицька Г. В. трактує фінансову стійкість підприємства як можливість суб'єкта господарювання функціонувати та розвиватися, зберігати рівновагу власних активів і пасивів у мінливому внутрішньому і зовнішньому середовищі, а це гарантує його постійну платоспроможність та інвестиційну привабливість в рамках допустимого рівня ризику [56, с.654]. Кремень В. М. і Щепетков С. Я. визначають, що фінансова стійкість підприємства означає спроможність господарюючого суб'єкта працювати та розвиватися, зберігати рівновагу власних активів та пасивів у нестабільних умовах внутрішнього і зовнішнього середовища [36, с. 107]. Майже схоже визначення пропонує Островська О. А., додаючи, що фінансова стійкість забезпечує постійну платоспроможність та інвестиційну привабливість підприємства у рамках допустимого рівня ризику [51, с. 182]. Марцин В. С. трактує фінансову стійкість як уміння підприємства постійно розвиватися, зберігаючи власну фінансову безпеку в умовах нестабільного внутрішнього та зовнішнього середовища маючи на меті максимізацію фінансових результатів та забезпечення розширеного відтворення [42, с. 26].

До третього підходу належать визначення, у яких фінансова стійкість характеризується як інтегральна чи узагальнююча характеристика підприємства в цілому або його фінансового стану. Даний підхід вважається одним із найбільш

обґрунтованих, тому що у визначеннях найбільш комплексно відображується значення та вплив фінансової стійкості.

Костирко Л. А. розкриває значення фінансової стійкості як інтегральну характеристику здатності підприємства як системи трансформувати фінансові ресурси з максимальною економічною вигодою та мінімальним ризиком [66, с. 336]. Шаблиста Л. М. дотримується думки, що фінансова стійкість – це узагальнююча якісна характеристика фінансового стану підприємства, що відображає тенденції зміни фінансових відносин на підприємстві під впливом різноманітних внутрішніх та зовнішніх чинників [66]. Русіна Ю. О., Полозук Ю. В. визначають фінансову стійкість як узагальнену характеристику фінансового стану підприємства, а точніше можливість суб'єкта господарювання розвиватися і функціонувати, забезпечувати фінансову незалежність і зберігати рівновагу власних пасивів та активів, що забезпечує інвестиційну привабливість та платоспроможність підприємства [55, с. 91].

Прибічники четвертого підходу узагальнюють визначення фінансової стійкості до його платоспроможності, яка забезпечується у певному часовому періоді та за певних умов. Вважається, що даний підхід не бере до уваги комплексність досліджуваного поняття і однобічно характеризує стан підприємства і можливості його майбутнього розвитку.

Крамаренко Г. О., Чорна О. Є. трактують фінансову стійкість як платоспроможність у часі з дотриманням умови фінансової рівноваги між власним і позиковим капіталами [35, с. 392]. Галушак В. В. визначає, що під фінансовою стійкістю підприємства потрібно розуміти платоспроможність підприємства за умови дотримання фінансової рівноваги між власними та позиковими фінансовими можливостями [14]. Абрютіна М. С. і Грачов А. В. трактують фінансову стійкість як надійно гарантовану платоспроможність, незалежність від випадковостей ринкової кон'юнктури і поведінки партнерів [1, с. 265]. Ловінська І. Г. стверджує, що фінансова стійкість – це певний стан рахунків підприємства, що дає гарантію його постійної платоспроможності [39, с. 252].

Узагальнюючи ознаки фінансової стійкості підприємства, можна взяти до уваги комплексність і багатогранність її впливу на різні сторони діяльності господарюючого суб'єкта (рис. 1.1).

Фінансова стійкість підприємства		Сприяє забезпеченню фінансової безпеки підприємства
		Забезпечує певний рівень незалежності від зовнішніх джерел фінансування
		Має здатність зберігати фінансову рівновагу в умовах невизначеності
		Дозволяє забезпечити платоспроможність у довгостроковому періоді
		Є передумовою стабільної прибутковості ведення бізнесу
		Гарантує наявність власних коштів і підвищує рівень самофінансування господарської діяльності підприємства
		Формує допустимий (прийнятний) у певних умовах рівень ризику
		Впливає на підвищення інвестиційної привабливості підприємства
		Є важливою передумовою конкурентоспроможності підприємства

Рис. 1.1 Основні ознаки фінансової стійкості підприємства [23]

Оцінюючи фінансову стійкість підприємства, можна відокремити певні пріоритети залежно від мети аналізу:

- власники підприємства (акціонери, інвестори) дозволяють зростання частини позикового капіталу для розширення обсягів господарської діяльності;
- кредиторів (постачальники, банки, лізингові компанії) навпаки – віддають першість суб'єктам господарювання з високою частиною власного капіталу.

Мета оцінки фінансової стійкості полягає у визначенні ступеня підпорядкованості підприємства від зовнішніх джерел фінансування, рівня фінансового ризику, перспективи здійснювати фінансування за рахунок власних коштів, у встановленні зони і запасу фінансової стійкості.

У Методичних рекомендаціях та працях вчених відсутній загальний підхід до оцінювання фінансової стійкості. За часту на практиці використовують коефіцієнтний аналіз, який притаманний оцінці фінансового стану підприємства в

цілому. Деякі науковці не бачать різниці між показниками фінансової стійкості та платоспроможності, що оспорує сутності та характерним ознакам цих понять.

Отже, для проведення об'єктивної та якісної оцінки фінансової стійкості рекомендуємо дотримуватися певної послідовності (рис. 1.2).

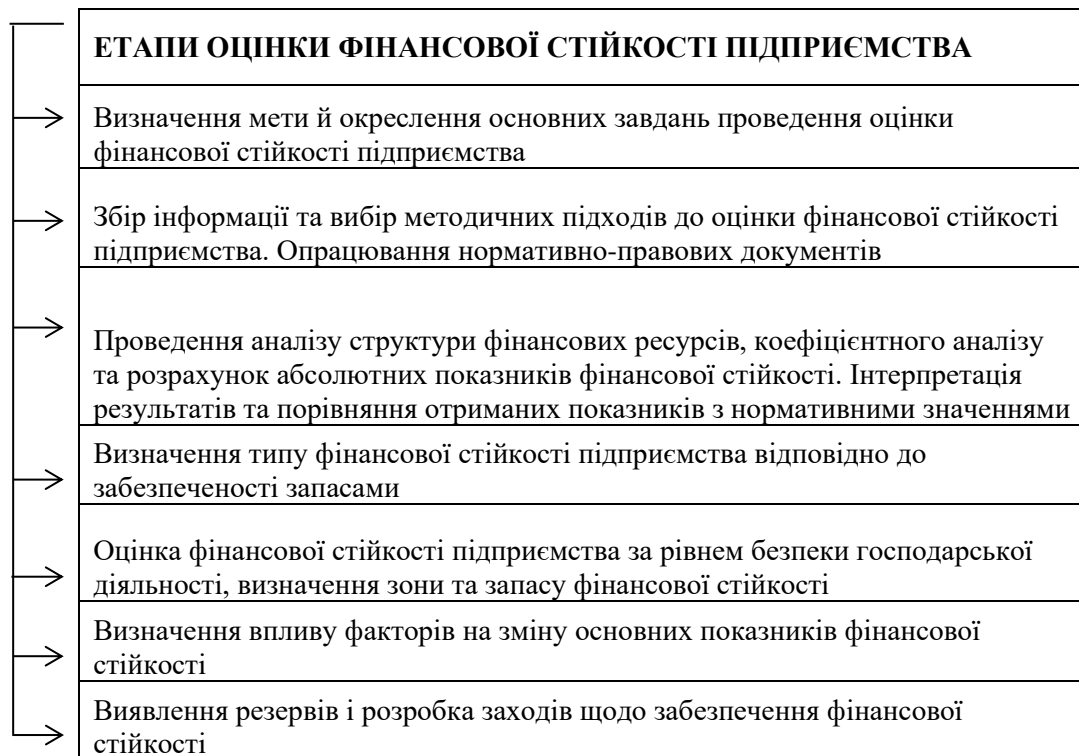

Рис. 1.2 Етапи оцінки фінансової стійкості підприємства [23]

Фінансова стійкість підприємства залежить від ефективного управління фінансовими ресурсами та визначається оптимальною структурою активів, оптимальним співвідношенням власних і позикових коштів, оптимальним співвідношенням активів та джерел їх фінансування.

Оцінювання фінансової стійкості починається із аналізу структури фінансових запасів, виділяючи власні, залучені та позикові. Під час цього проводиться не тільки вертикальний аналіз, а також досліджуються основні тенденції їх зміни в динаміці. Особливості розподілу фінансових ресурсів компанії до відповідних груп (власних, залучених і позикових ресурсів) згідно з формою 1 «Баланс» (Звіт про фінансовий стан) [метод реком].

Проведення коефіцієнтного аналізу пов'язане із розрахунком показників, які характеризують співвідношення між розділами активу та/або пасиву балансу підприємства. Потрібно відзначити, що список коефіцієнтів, їх назви та алгоритм

розрахунку істотно відрізняються залежно від трактувань дослідників. Немає єдності при визначенні цих показників і в нормативних документах і методичних вказівках.

Абсолютні показники, які дають характеристику рівню фінансової стійкості підприємства, поділяють на дві групи [23]:

- показники наявності джерел фінансування запасів та витрат, які відображають розбіжний ступінь охоплення деяких джерел;
- показники забезпеченості запасів та витрат джерелами їх фінансування.

Найбільш важливим абсолютним показником в момент оцінки фінансової стійкості є власний оборотний капітал. Методичні рекомендації, розроблені на рівні держави, не мають єдиної методики формулювання власних оборотних коштів.

Оптимальний розмір власного оборотного капіталу залежить від сфери діяльності підприємства, масштабів виробництва, кон'юнктури ринку. Власний оборотний капітал є плацдармом визначення типу стійкості фінансового стану за критерієм стабільності джерел покриття запасів, під час використання якого сума останніх порівнюється із джерелами фінансування, перелік яких послідовно розширюється за рахунок довго- та короткострокових кредитів та позик.

У відповідності до показника забезпечення запасів та витрат власними і позиченими коштами вчені виділяють наступні типи фінансової стійкості [45]:

- абсолютна (за якої сума власного оборотного капіталу перевищує суму запасів, діяльність підприємства, стабільно прибуткова, а його платоспроможність гарантована);
- нормальна (для забезпечення запасів, крім власного оборотного капіталу, залучаються довгострокові кредити та позики);
- нестійкий фінансовий стан (пов'язаний з порушенням платіжної дисципліни і зниженням рентабельності, а для забезпечення запасів, крім попередніх джерел, залучаються короткострокові кредити і позики);
- кризовий фінансовий стан (свідчить про потенційну можливість банкрутства, а наведені вище джерела не покривають суму запасів).

Важливим етапом оцінювання фінансової стійкості є визначення зони і запасів фінансової стійкості, яка проводиться на основі визначення беззбитковості операційної діяльності підприємства.

Зона фінансової стійкості – це вартісний показник, що визначається як різниця між сумою операційного доходу і порогом рентабельності й показує суму доходу, отриманого понад рівня беззбитковості. У відповідності, чим меншим є поріг рентабельності, тим більшу фінансову стійкість має підприємство.

Запас фінансової стійкості визначається як співвідношення меж фінансової стійкості до суми операційного доходу та показує відсоток дохідності за умов перевищення рівня беззбитковості операційної діяльності.

Наступним етапом аналізу фінансової стійкості є визначення головних факторів впливу на ті показники, переміна яких є ключовою для подальшої роботи підприємства. Це має стати плацдармом для відокремлення основних шляхів підвищення фінансової стійкості та розробки порядку їх досягнення.

Здійснення господарської діяльності неможливе без залучення позикових коштів, а це впливає на формування структури капіталу для розширення можливостей фінансування особистого розвитку і є визначальним фактором утворення фінансової стійкості підприємства. Важливим моментом при цьому є оцінювання рівня та визначення меж фінансової стійкості. Так, недостатня фінансова стійкість може призвести підприємство до неплатоспроможності, зменшення рівня прибутковості, утворення загроз у фінансовій безпеці суб'єкта господарювання. Отже, лише зважений підхід до формування певного рівня фінансової стійкості на базі його ґрунтовної оцінки може бути запорукою стабільного зростання прибутковості ведення бізнесу, забезпечення кредитоспроможності, конкурентоспроможності та інвестиційної привабливості підприємства.

1.2. Чинники впливу на фінансову стійкість підприємства

Діяльність будь-якого підприємства в умовах підвищення процесів глобалізації в економіці постійно піддається впливу різних факторів і невизначених чинників, які зумовлені зростанням конкуренції на ринку або ж нестабільною політичною ситуацією в країні. Це може привести як до позитивних, так і до негативних змін в організації підприємства. Збереження фінансової стійкості підприємства і мінімізація впливу різноманітних чинників на сьогодні є важливою умовою існування всіх підприємств. Саме тому потрібно досліджувати фактори, які впливають на фінансову стійкість підприємства та аналіз причин, що спричиняють утворення негативних тенденцій та явищ у розвитку підприємств України. Як відомо, невизначеність факторів зовнішнього та внутрішнього середовища негативно впливає на роботу підприємств, а це спричиняє недостатність забезпечення відповідного рівня фінансової стійкості. Позитивні значення показників фінансової стійкості є фундаментом для позитивного функціонування підприємств та поступового зростання їх економічного потенціалу.

Фінансова стійкість підприємства полягає у його можливості вистояти, протистояти та адаптуватися до дій екзогенних та ендогенних чинників. На фінансову стійкість підприємства впливають зовнішні і внутрішні чинники, ступінь впливу яких залежить від кон'юнктури фінансового ринку та зміни економіко-політичної ситуації в країні. Керівництву підприємства потрібно швидко реагувати на обмеження, які утворюються системою економічних відносин, комбінуючи фінансові ресурси та виробничі програми. Потрібно «виробити імунітет» до впливу зовнішніх та внутрішніх чинників, що порушують роботу підприємства. На прийняття фінансових рішень, впливають такі зовнішні чинники, як: стан економіки; фінансова політика держави; державне фінансове регулювання; законодавчо-нормативна база; дії постачальників та поведінка споживачів; дії конкурентів; дії фінансових посередників; рівень соціально-

культурного розвитку; дії інвесторів; соціальні, культурні та екологічні чинники.[29, с. 169]

Склад внутрішніх чинників обумовлений внутрішнім середовищем суб'єктів господарювання і визначається їх виробничим, фінансово-господарським, кадровим потенціалом, технологічним забезпеченням, отриманими результатами.

Безліч джерел дають різні класифікації чинників, їх класифікують за такими ознаками [6, с. 592]:

- за місцем виникнення бувають зовнішні та внутрішні;
- за важливістю результату існують основні та другорядні;
- за структурою – прості та складні;
- за масштабом впливу бувають одноосібні та багатоосібні;
- за можливістю прогнозування існують прогнозовані, умовно прогнозовані, негативні, нульові та позитивні;
- за ступенем впливу на діяльність підприємства існують динамічні та короткочасні;
- за ймовірністю реалізації – високі, середні та малі;
- за часом дії бувають постійні та тимчасові.

Але, на сьогодні відсутнє повне комплексне та системне їх відображення.

Тому, дуже важливим є питанням проблеми виявлення системи факторів, які впливають на фінансову стійкість підприємства. Причинами несприятливого становища підприємства, насамперед, є системні макроекономічні причини, а особливо в умовах нестабільної економіки, при якій практично неможливо використовувати кількісний метод оцінки, який дозволяє впорядкувати досліджувані зовнішні фактори. Тому, практично не можливо зробити будь які точні прогнози з приводу формування фінансової стійкості підприємства. Як наслідок, їх слід віднести до розряду некерованих.

Зовнішні та внутрішні фактори невіддільні волі підприємства та є залежними від організації його роботи [4, с. 328]. (рис. 1.3)

Фактори	
Внутрішні	Зовнішні
Галузева приналежність підприємства	Загальна стабільність, фаза економічного циклу
Структура послуг, їх частка у платіжному попиті	Рівень, динаміка, коливання платоспроможного попиту
Стан майна: розмір, склад, структура	Конкуренція ринку
Стан фінансових ресурсів: розмір, склад, структура	Банкрутство боржників, неплатежі
Величина, структура, динаміка витрат порівняно із доходами	Інфляція, зміна рівня цін, курсу валют
Розмір сплаченого зареєстрованого капіталу, власних оборотних коштів	Податкова, кредитнофінансова, облікова, інвестиційна політика

Рис. 1.3 Чинники що впливають на фінансову стійкість підприємства

Для ринкової економіки є характерним та необхідним активне реагування управління підприємством на зміну зовнішніх та внутрішніх факторів. В загальному, можна сказати, що фінансова стійкість – це комплексне поняття, яке володіє зовнішніми формами прояву та формується у процесі всієї фінансово-господарської діяльності та знаходиться під впливом безлічі різних факторів.

На фінансову стійкість суб'єкта господарювання, навіть на один його показник, можуть впливати різноманітні причини. Потрібно встановити найбільш суттєві, які більш за все мають вплив на зміну показників. Базилінська О.Я. [4, с. 328] серед визначальних внутрішніх чинників впливу на фінансову стійкість підприємства виділяє:

- галузеву належність суб'єкта господарювання;
- структуру продукції (послуг), які випускається, її частина в загальному платоспроможному попиті;
- розмір сплаченого статутного капіталу;
- розмір та структура витрат, їх динаміка в порівнянні з прибутком;
- стан майна та фінансових ресурсів, включаючи запаси та резерви.

Також, суттєво впливають на підприємство взагалі та фінансову стійкість зокрема і зовнішні чинники:

- економічні умови господарювання;
- політична стабільність;

- техніка та технологія;
- платоспроможний попит споживачів;
- економічна та фінансово-кредитна законодавча база;
- соціальна та екологічна ситуація у суспільстві;
- податкова політика;
- рівень конкурентної боротьби;
- розвиток фінансового та страхового ринку.

У ситуації, коли підприємство має стійку внутрішню структуру та об'ємні запаси, але все ж зовнішнє середовище досить нестабільне, ефективними будуть дії із застереженням зовнішніх загроз на ринку шляхом диверсифікації та модернізації бізнесу. Якщо підприємство має більше слабких сторін, ніж сильних, оптимальним є або ж зосередження на дуже вузькому сегменті ринку, або взагалі вихід із ринку.

У наукових виданнях зовнішнє середовище показується як багаторівнева структура різних елементів, що є за межами підприємства однак впливають на його діяльність. Також виділяють різноманітні методи аналізу зовнішнього середовища. Оскільки, виникають чинники, які впливають на фінансову стійкість, і тому при визначенні шляхів управління ними необхідно це врахувати. Якщо зовнішні чинники, які мають вплив на фінансову стійкість, викликані дією об'єктивних економічних законів та майже не є залежними від діяльності підприємства, то у той же момент внутрішнім чинникам властивий високий рівень керованості, а характер їхніх змін не опосередковано залежить від організації роботи підприємства. Виходячи з цього, вплив внутрішніх та зовнішніх факторів на фінансову стійкість підприємства є різним і їм необхідно та можливо управляти в певних межах.

Зовнішні чинники впливу у більшості випадків не можуть регулюватися зі сторони керівників певної одиниці господарювання задля забезпечення фінансової стійкості.

Таблиця 1.1

Основні чинники зовнішнього середовища за методикою T.E.M.P.L.E.S.

Група чинників	Основні чинники групи	Напрямок аналізу чинників
Економічно-соціальні	<ul style="list-style-type: none"> - темпи розвитку національної економіки; - рівень галузево-регіонального розвитку; - динаміка і кон'юнктура ринку; - темп інфляції; - рівень безробіття; - державна політика у питаннях формування ціноутворення та розміру мінімальної заробітної плати; - швидкість зростання доходів громадян; - рівень та динаміка освіти та культури населення; - чисельність та структура населення. 	<ul style="list-style-type: none"> - оцінка попиту і пропозиції на цільовому ринку; - чутливість підприємства до вартості позикового капіталу; - аналіз тенденцій фондового та валютного ринку; - оцінка внутрішньогалузевої конкуренції; - опрацювання статистичних даних країни задля оцінки макроекономічних показників (рівень безробіття, рівень зайнятості, ВВП, ВНР тощо); - вплив структури населення на діяльність суб'єкта господарювання.
Ситуаційно-політичні	<ul style="list-style-type: none"> - політична ситуація; - рівень політичної стабільності; - рівень корупції; - адміністративні перешкоди; - система забезпечення і охорони прав власності. 	<ul style="list-style-type: none"> - очікування рішень посадових осіб; - вплив реформ та програм уряду на діяльність підприємства; - оцінка політичних змін у країні.
Нормативно-правові	<ul style="list-style-type: none"> - нормативно-правове забезпечення у сфері трудових відносин та динаміка їх змін; - нормативно-правові акти у питаннях регулювання господарської діяльності; - законодавство в сфері оподаткування. 	<ul style="list-style-type: none"> - дослідження змін і тенденцій, як на рівні держави, так і на місцевому рівні, які прямо чи опосередковано можуть вплинути на діяльність підприємства; - оцінка впливу чинного законодавства на рівень конкуренції на ринку.
Технологічні	<ul style="list-style-type: none"> - розвиток нових технологій та можливість їх запровадження на підприємстві; - новітні стандарти техніки та обладнання. 	<ul style="list-style-type: none"> - аналіз можливостей підприємства вводити у виробничий процес новітні технології; - оцінка можливості запровадження нових методів отримання, зберігання та оброблення інформації.
Екологічні	<ul style="list-style-type: none"> - нормативно-правове забезпечення та стандарти у сфері охорони здоров'я та екологічної безпеки. 	<ul style="list-style-type: none"> - аналіз впливу підприємства на екологію регіону; - оцінка діяльності конкурентів в екологічній сфері.

Для структурування зовнішнього середовища доцільно використати методику T.E.M.P.L.E.S. (Technology, Economics, Market, Politics, Laws, Ecology, Society) [16]. Основні складові зовнішнього середовища та їх групи за цієї методикою наведено в табл. 1.1.

Чинники 1 рівня – це базові чинники, що виникають у наслідок дії чинників нижчого рівня (2 і 3 рівень), а також через взаємодію із системою виступають генератором дрібних чинників. До базових чинників відносять: фазу

економічного розвитку системи та стадію життєвого циклу підприємства. Фаза економічного циклу розвитку економічної системи є базовим зовнішнім чинником, який має вплив на фінансову стійкість підприємства. Від фази економічного розвитку системи, залежать темпи реалізації продукції, виробництво, їх співвідношення, рівень фінансування підприємства у товарні запаси, доходів підприємства і населення

У сучасному посткризовому становищі України, коли темпи реалізації продукції ще не досягнули докризового обсягу та різняться від темпів її виробництва, підприємства, оцінюючи ризики, не здійснюють інвестування та не залучають інвестицій для зміцнення виробничих потужностей.

Тому, ліквідність підприємств та їх платоспроможність залишається на низькому рівні, а це негативно впливає на фінансову стійкість підприємства.

Другим базовим чинником першого рівня є стадія життєвого циклу підприємства. На рівні суб'єкта господарювання потрібно приділяти увагу з'ясуванню стадії, на котрій знаходиться підприємство, тому що специфіка кожної окремої стадії розвитку підприємства буде визначати його слабкі та сильні сторони можливості для збільшення обсягів виробництва та реалізації товарів, робіт або послуг, що, в свою чергу, дає можливість прогнозувати фінансові результати діяльності. Також слід відзначити, що визначення стадії життєвого циклу надає змогу визначити, які джерела коштів раціональніше використовувати, тим самим підтримати належний рівень фінансової стійкості.

Чинники 2 рівня – похідні. Вони виникають внаслідок дії здебільшого базових чинників, до них належать [16]:

- рівень заробітку населення;
- демографічна ситуація;
- податкова політика держави;
- соціально-економічна політика держави;
- грошово-кредитна політика НБУ;
- стратегія управління обсягами діяльності;
- загальний рівень стабільності;

- обрана стратегія управління активами;
- обрана стратегія управління капіталом;
- обрана стратегія управління грошовими потоками.

Чинники 2 рівня бувають як внутрішніми, так і зовнішніми. Зовнішні чинники 2 рівня – це чинники які виникають на рівні національної економіки, до яких належить державна політика у всіх сферах (соціально-економічна, податкова, фіскальна, монетарна, амортизаційна тощо). Від характеру державного регулювання та економічної фази залежить вплив на деталізуючі чинники.

Однією з умов забезпечення фінансової стійкості підприємства є досягнення такого рівня доходу, який дасть змогу державі та працівникам, отримати прибуток для наповнення резервних фондів та виплати дивідендів. Отже, прибуток одних головних результатів діяльності підприємства, котрий у майбутньому зможе забезпечити йому належну фінансову стійкість та платоспроможність.

Потрібно зауважити, що розмір чистого прибутку підприємства має залежність від безлічі чинників. Одним із них є структура фінансових ресурсів. Тому що тільки власних коштів не достатньо для реалізації великих інвестиційних проектів підприємств, потрібно залучати позикові кошти на фінансових ринках. У певних співвідношеннях до власних коштів та при хорошій процентній ставці позиковий капітал дає можливість збільшити рентабельність власного капіталу, але при істотній частці позикових коштів у структурі джерел фінансування підприємство втрачає велику частину прибутку на оплату кредитів. Внаслідок невдалого співвідношення позикових та власних коштів підприємство може втратити фінансову стійкість та можливість здійснювати оплату платежів. Тому важливо обрати оптимальну структуру капіталу.

Чинники третього рівня є деталізуючими. Вони дають можливість дізнатись механізм впливу похідних чинників на фінансово-господарський стан суб'єкта господарювання. До них належать [16]:

- рівень інфляційних процесів у державі;
- рівень конкурентних переваг та недоліків;

- склад та структуру активів;
- стратегію управління позиковим капіталом та власними коштами;
- стратегію управління ризиком.

Вплив зовнішніх чинників третього рівня на фінансову стійкість залишається важливим і в посткризовий період. Платоспроможність населення збільшується дуже низькими темпами, розмір попиту не заохочує до розширення діяльності підприємства. Дефіцит коштів із дохідних джерел змушує підприємства, для забезпечення розвитку, залучати додаткові джерела фінансування, і тим самим впливати на фінансову стійкість.

Зовнішнім чинником третього рівня, є рівень інфляційних процесів у державі, він впливає на фінансову стійкість. Він зменшує платоспроможність підприємства у наступних періодах діяльності у наслідок зменшення купівельної спроможності отриманого прибутку. Це спричинює до зниження обсягу власних фінансових ресурсів, які формуються за рахунок внутрішніх джерел.

Зменшення власних фінансових ресурсів підприємств за стабільної або зростаючої потреби в ресурсах зумовлює необхідність їх запозичення у більших обсягах, а це означає, що ціна на позикові кошти зростатиме, ускладнюватиметься можливість їх використання для збільшення прибутковості власного капіталу, внаслідок цього зросте вартість капіталу підприємства. Все це в цілому сприяє зниженню ринкової вартості підприємства.

1.3. Управління фінансовою стійкістю підприємства за допомогою інструментів фінансового менеджменту

Управління фінансовою стійкістю підприємства є одним з найбільш значимих функціональних напрямів системи фінансового менеджменту, він має досить тісний зв'язок з іншими системами управління, ідеально входить до системи управління доходами і витратами, рухом активів, капіталу та грошових потоків, управління структурою капіталу, показниками ліквідності і

платоспроможності, ділової активності, рентабельності, іншими аспектами його діяльності.

Під визначенням управління фінансовою стійкістю підприємства варто розуміти систему принципів та методів розробки та виконання управлінських рішень, які зв'язані із забезпеченням певного стану фінансових ресурсів та активів, їх утворення та розподілу, за допомогою якого підприємство може розвиватися на базі зростання доходу та капіталу при збереженні платоспроможності та кредитоспроможності, а також забезпечення та підтримка його фінансової рівноваги.

Під об'єктом управління фінансовою стійкістю зазначено всі сфери діяльності підприємства, що забезпечують його функціонування в ринкових умовах [68, с. 115].

Суб'єкт управління як підсистема управлінського процесу включає керівників та менеджерів фінансових служб, що координують фінансово-господарську діяльність підприємства задля забезпечення постійної прибуткової діяльності.

Мета управління фінансовою стійкістю підприємства полягає у постійній підтримці заходів, спрямованих на запобігання кризовим ознакам втрати стабільної діяльності, платоспроможності та кредитоспроможності. Але, незважаючи на те, що фінансова стійкість підприємства створюється на довгострокову перспективу, проблеми з її забезпечення можуть виникати вже в поточному періоді через накопичення кредиторської заборгованості та боргів за отриманими кредитами.

Отже, для того щоб запобігти втраті стійкого стану потрібно постійно відстежувати прояви затримки платежів покупцями продукції, прогнозувати витрати коштів на сплату кредитних зобов'язань, податкових платежів та витрат за іншими напрямками, тобто потрібно постійно підтримувати збалансований рух фінансових потоків.

Для досягнення поставленої мети потрібно вирішувати ряд завдань за кожною із сфер діяльності підприємства. Так, правильне управління фінансовою

стійкістю має залежність від злагодженої роботи виробничих і збутових процесів, тобто продукція, яка виготовляється, повинна цілком задовольняти потреби споживачів і реалізовуватися відповідно до графіку продажів. Мінімізація залишків готової продукції допомагає прискоренню оборотності оборотних активів, збільшенню прибутків і стійкості підприємства. Обґрунтоване залучення позикових ресурсів для оновлення виробничих потужностей дасть можливість отримати конкурентні переваги: зменшити витрати на випуск продукції, збільшити обсяг її реалізації.

У процесі фінансування варто досліджувати структуру власних і позикових коштів за для збереження фінансової стійкості. Також потрібно спроектувати джерела покриття витрат у поточному періоді, тобто збалансувати рух коштів.

Мета і завдання управління фінансовою стійкістю формуються шляхом здійснення функцій управління. Головними функціями, які дають можливість забезпечувати фінансову стійкість, є такі [68, с. 116]:

- планування руху капіталу підприємства відповідно до виробничих потреб.

Детальніше слід розглядати узгодженість платежів та надходження коштів у короткостроковому періоді, а це дозволить не тільки виявити проблемні строки розрахунків, але й встановити резерви коштів для наступних операцій;

- мотивація та стимулювання персоналу (менеджерів фінансових служб усіх рівнів).

Втілення цієї функції сприяє більш відповідальному ставленню до реалізації обов'язків, організує роботу менеджерів, скорочує рівень впливу суб'єктивних людських факторів та дозволяє вчасно реагувати на фінансові негаразди, які виникають у ході ведення фінансово-господарської діяльності;

- облік фінансової інформації, що пов'язана з формуванням та використанням капіталу підприємства, вхідних та вихідних грошових потоків.

Дана функція дозволяє отримати дані для аналізу та прогнозування фінансової стійкості підприємства;

- аналіз фінансової інформації, що здійснюється на основі загальних показників оцінки фінансової стійкості, визначення джерел покриття запасів, дослідження структури капіталу і ресурсів підприємства;

- контроль за виконанням створених фінансових планів та досягненням нормативних значень показниками оцінки фінансової стійкості.

Виконання цієї функції дозволяє вести контроль за процесом реалізації стратегій розвитку підприємства на довгострокову перспективу й приймати заходи для підтримки фінансової стійкості;

- моніторинг ефективності управління фінансовою стійкістю підприємства у процесі реалізації заходів для покращення або ж збереження існуючого фінансового становища, враховуючи, що вірогідні проблеми з платоспроможністю, кредитоспроможністю, ліквідністю, рентабельністю тощо мають безпосередній вплив на стійкість всієї діяльності.

У табл.1.2 [22, с. 76] вказані основні критерії управління фінансовою стійкістю.

Таблиця 1.2

Критерії ефективності управління фінансовою стійкістю підприємства

Сфери діяльності	Критерії ефективності управління
Виробництво продукції	Забезпеченість матеріальних оборотних активів джерелами формування
Реалізація продукції	Задовільність структури ресурсів підприємства
Інвестування вільних коштів	Відповідність наявних джерел фінансування потребам у ресурсах
Фінансування	Задовільність структури капіталу підприємства
Кредитування продажу продукції	Відповідність наявних джерел фінансування потребам у ресурсах

Проаналізувавши табл. 1.2 можемо сказати, що такі сфери, як інвестування та кредитування мають спільний критерій ефективності управління, тому що передбачають вкладення власних коштів та затримку в отриманні коштів.

Досягнення мети управління фінансовою стійкістю можливе при дотриманні певних принципів управління [68, с. 116]:

1) комбінованість вирішення завдань та досягнення мети управління стійкістю за сферами діяльності, функціями управління, різними видами й типами стійкості, періодами управління;

2) оптимальність темпів розвитку фірми та обсягів залучення позикових коштів; задоволеність співвідношення власного та позикового капіталу як риса забезпечення фінансової стійкості на кожному етапі управління;

3) порядок в процесі оцінки та прогнозуванні стійкості: врахування впливу системи внутрішніх та зовнішніх факторів, небезпечних ситуацій, перемін у виробничому процесі, які задають напрями розвитку фінансово-економічної діяльності;

4) прибутковість діяльності підприємства як гарантія вчасних та повних розрахунків із кредиторами, стабільності діяльності в даному періоді, несприятливість до негативного впливу зовнішнього середовища а також внутрішніх несподіваних подій, які мають зв'язок із виробництвом продукції – простоїв, невчасне постачанням сировини, відсутністю запчастин для ремонту обладнання тощо;

5) ефективність управління фінансовою стійкістю здобувається за допомогою зваженості у прийнятті рішень щодо управління різними сферами та етапами діяльності на кожному рівні функціональних підрозділів, їх узгодженості на кожному етапі реалізації, порядку виконання розроблених напрямків функціонування у відповідності до поточних, тактичних та стратегічних задач.

Ознаками класифікації для визначення типу фінансової стійкості є: час проведення оцінки, рівень забезпеченості запасів джерелами їх формування, рівень фінансової стійкості, характер прояву у часі, фінансова стійкість як певний фінансовий стан.

Узагальнюючи методичні підходи до управління фінансовою стійкістю, доцільним є побудувати класифікацію показників оцінки фінансової стійкості підприємства за певними ознаками: за елементами оцінки, за рівнем значимості, за характером визначення та за можливістю визначення нормативного значення. В загальному методичний інструментарій управління фінансовою стійкістю

забезпечував би прийняття оперативних і стратегічних управлінських фінансових рішень. Його суть можна визначити як систему принципів і методів розробки і реалізації управлінських рішень, які на основі діагностики фактичного стану фінансової стійкості, визначення чинників, що дестабілізують стійкість розвитку та оцінки індикаторів фінансово стійкого розвитку, дозволяють привести у відповідність цілі та завдання діяльності підприємства до умов внутрішнього і зовнішнього середовища, забезпечити збалансованість між необхідним обсягом фінансових потреб і фактичним фінансово-ресурсним потенціалом на певній стадії та фазі життєвого циклу підприємства. Послідовність етапів процесу управління фінансовою стійкістю підприємства наведено на рис. 1.5.

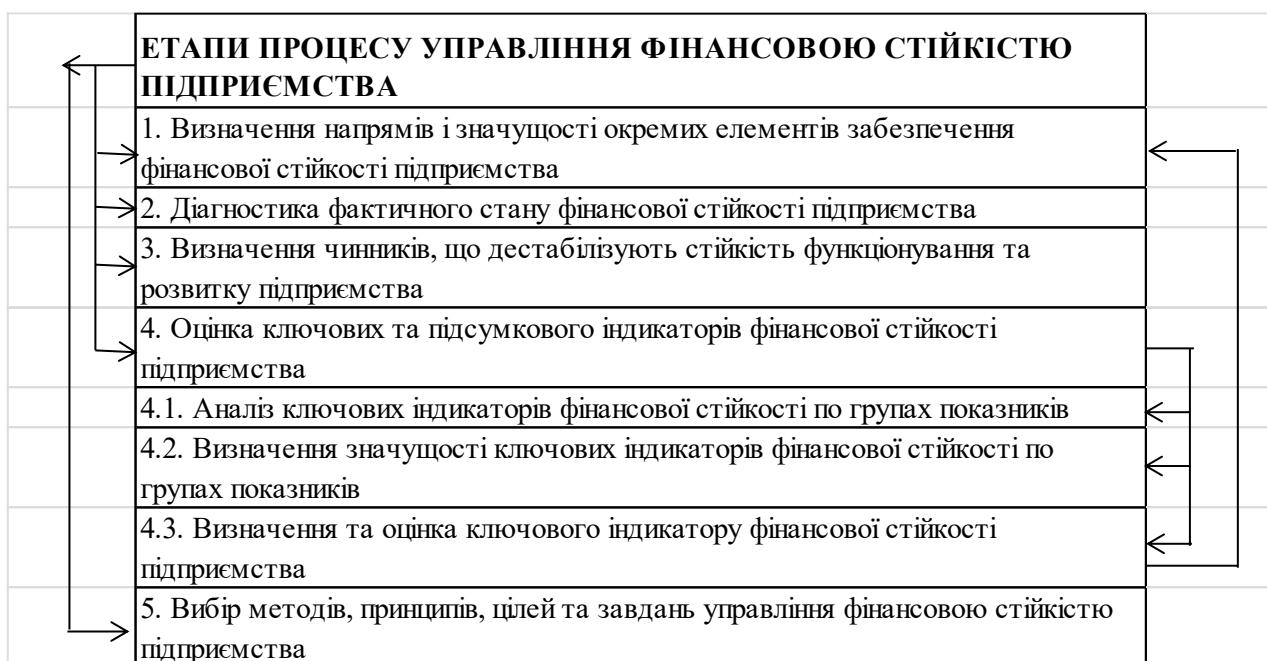

Рис. 1.5 Етапи управління фінансовою стійкістю підприємства

Під час вибору методів управління фінансовою стійкістю підприємства змістовність ходу управління слід вважати як сукупність трьох елементів: інформації, організації управління та безпосередньо процесу управління. У відповідності до новітньої концепції управління виконання цілей та завдань управління фінансовою стійкістю підприємства потрібно вирішувати на двох рівнях: стратегічному (характеризує мету оновлення системи) і оперативному (зумовлює напрями вдосконалення системи).

Для виділення даних рівнів, по-перше, потрібно враховувати чинник часу тобто умов забезпечення фінансово-стійкого розвитку підприємства в коротко-, середньо- та довгостроковому періодах, а по-друге, конкретизацію змісту рівнів фінансової стійкості підприємства і належної компетенції у галузі управління. На оперативному рівні повинно йтися про керівництво безперервністю виробничого процесу та ходу кругообігу капіталу підприємства. Як ефективний критерій ефективності управління на даному рівні може застосовується оцінювання динаміки показників фінансової стійкості та ліквідності. Саме на даному рівні відбувається коригування методів аналізу та оцінювання чинників, які дестабілізують та дезактивують розвиток підприємства.

Об'єктом управління на стратегічному рівні є конкурентоспроможність підприємства та його ринкова вартість, тому як критерії ефективності слід використовувати оцінювання динаміки показників рентабельності та ділової активності. А це припускає проведення контролю внутрішнього і зовнішнього середовища функціонування підприємства, а також середовища його близького оточення [48, с. 232].

Для процесу оцінювання результативності управління фінансовою стійкістю підприємства на оперативному, тактичному та стратегічному рівнях рекомендується застосовувати методи порівняльного аналізу середніх величин, витратний, прибутковий та операційний, а ще спосіб рейтингового оцінювання фінансового стану підприємства. У наслідок, підвищення фінансової стійкості передбачається утворення науково-обґрунтованої концепції для її забезпечення, орієнтованої на ріст частини власних коштів в загальному обсязі ресурсів, а це сприяє результативному використанню позикових коштів, а ще залученню зовнішніх джерел фінансування, що можливо шляхом застосування інструментів фінансового менеджменту (рис. 1.6).

Рис. 1.6 Забезпечення фінансової стійкості підприємств інструментами фінансового менеджменту [48, с. 233]

Отже, етапи процесу управління фінансовою стійкістю підприємства є сукупністю функцій управління, упорядкованих в доцільній, правильній послідовності їх виконання. У даному випадку йде мова про управління за системою замкненого циклу або з вживанням ефекту зворотнього зв'язку. Вважається, що виконання функцій, обумовлених даним управлінським циклом, забезпечить фінансово-стійкий характер розвитку підприємства.

Висновки до розділу 1

1. Проведене дослідження теоретичних засад фінансової стійкості підприємства показало, що фінансова стійкість підприємства залежить від ефективного управління фінансовими ресурсами та визначається оптимальною структурою активів, оптимальним співвідношенням власних і позикових коштів, оптимальним співвідношенням активів та джерел їх фінансування. Оцінювання фінансової стійкості починається із аналізу структури фінансових запасів, виділяючи власні, залучені та позикові. Під час цього проводиться не тільки вертикальний аналіз, а також досліджуються основні тенденції їх зміни в динаміці. Особливості розподілу фінансових ресурсів компанії до відповідних груп (власних, залучених і позикових ресурсів) згідно з формою 1 «Баланс» (Звіт про фінансовий стан).

2. Запропоновано класифікацію чинників фінансової стійкості підприємства, що вирізняється від традиційно-застосованих введенням критеріїв керованості факторами фінансової стійкості інструментами фінансового менеджменту. Фінансова стійкість підприємства полягає у його можливості вистояти, протистояти та адаптуватися до дій екзогенних та ендогенних чинників. На фінансову стійкість підприємства впливають зовнішні і внутрішні чинники, ступінь впливу яких залежить від кон'юнктури фінансового ринку та зміни економіко-політичної ситуації в країні.

3. Розроблено базу управління фінансовою стійкістю підприємства, що визначають об'єкт та суб'єкт управління, а також його мету, завдання, функції та принципи із врахуванням впливу внутрішніх та зовнішніх факторів, а також критерії дієвості управління, дають можливість більш систематично розв'язувати проблему покращення ефективності управління певною стороною фінансового становища у роботі реалізації виробничих, інвестиційних, фінансових стратегій розвитку на довгий термін часу в ринкових умовах господарювання.

РОЗДІЛ 2

АНАЛІЗ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ДП «СПОЖИВАЧ»

2.1. Загальна характеристика ДП «Споживач» та аналіз господарської діяльності

Дочірнє підприємство (ДП) – це самостійне підприємство, яке відокремилося від материнського (головного) та засноване на підставі передачі частини власного майна. За часту дочірнє підприємство є філіалом основної фірми – засновника. Основоположник дочірнього підприємства затверджує статут фірми та виконує певні управлінські, в тому числі, контролюючі функції. На противагу попереднім десятиліттям, коли у взаємодії основної фірми та дочірнього підприємства була головною функціональна форма управління (накази з більшості питань виробництва, збуту передавалися з одного управлінського центру, деякі виробничі одиниці не були відокремленими виробниками), останніми роками є головною децентралізована структура управління (дивізіональна), під час якої дочірнє підприємство займається продажем продукції, питаннями фінансування, самостійно займаються закупками потрібних товарів тобто наділені певною самостійністю, мають повноваження вступати у договірні відносини одне з одним, а після отримання прибутку можуть здійснюють самофінансування [57].

Дочірнє підприємство «Споживач», далі іменоване «Підприємство», створене, на підставі прийнятого рішення зборів трудового колективу, воно є юридичною особою, діяльність свою здійснює згідно Законів України «Про підприємства в Україні», «Про споживчу кооперацію» та іншими законодавчими актами України; має власне майно, відокремлений баланс, власний фірмовий бланк, іменну печатку, штамп, працює за принципами господарського розрахунку, має право укладати угоди від власного імені, набирати майнові та особисті

немайнові права та обов'язки, може бути позивачем а також відповідачем в судових органах та в третейському суді.

Повна назва підприємства: Дочірнє підприємство «Споживач» СП «Дубровицький коопунівермаг» скорочена назва ДП «Споживач».

Підприємство започатковане з колективної власності ДП «Дубровицький коопунівермаг» у 1996 році.

До складу майна підприємства відносяться основні фонди, оборотні кошти, а також цінності, коштовність яких відображена в самостійному балансі підприємства. Основні засоби передались підприємству з балансу Засновника на баланс підприємства у постійне володіння. Джерелами формування майна підприємства є:

- грошові, виділенні підприємству Засновником, матеріальні внески;
 - кредити банків та інших кредиторів;
 - доходи від цінних паперів;
 - придбання майна у іншого підприємства або організації;
 - благодійні або безкоштовні внески, пожертви організацій, підприємств та громадян.
- інші джерела не заборонені законодавством України. [58]

Метою роботи підприємства є доцільне використання фінансових, сировинних, матеріальних та трудових ресурсів, виробничих потужностей, дослідження попиту населення, виготовлення власної продукції, її реалізація а також організація споживання за для задоволення вимог споживачів соціальних і економічних потреб підприємства і власника отримання прибутку та ін.

Головними напрямками діяльності підприємства є:

1. Забезпечення споживачів продукцією соціального споживання, послугами та продуктами власного виробництва;
2. Соціальний розвиток колективу, утворення зручних умов для продуктивної праці, покращення умов побуту та відпочинку, забезпечення заходів з охорони природного середовища;
3. Збереження власності підприємства;

4. Придержуватись технологічних і санітарних норм та правил виробництва, а також слідкувати за якістю виготовленої продукції.

Підприємство займається наступними видами діяльності:

1. Роздрібна торгівля: у неспеціалізованих та спеціалізованих магазинах, переважно з продовольчим асортиментом; хлібом, хлібобулочними та кондитерськими виробами; інші види торгівлі продовольчими товарами у спеціалізованих магазинах; фруктами та овочами; алкогольними напоями та тютюновими виробами;

2. Оптова торгівля продуктами харчування, напоями та тютюновими виробами;

3. Харчування закладів загальної середньої освіти;

4. Забезпечення громадського харчування;

5. Заготівля м'яса та м'ясопродуктів в живій, забійній вазі с/г продукції, сировини та їх переробка;

6. Переробка овочів і фруктів;

7. Виробництво текстилю; теслярських і столярних товарів;

8. Зовнішньо-економічна діяльність, проведення експортно-імпортних операцій;

9. Загальне будівництво та реконструкція об'єктів;

10. Усі інші види діяльності, у відповідності до статутних завдань та незаборонені законодавством України [37].

Рис. 2.1 Структурно-організаційна схема ДП «Споживач» [57]

На підприємстві використовується лінійно-функціональна організація управління, за допомогою якої наявні більш сталі повноваження та відповідальність працівників. Це надає підприємству змогу бути клієнтоорієнтованим, виготовляти продукцію та надавати послуги із високою якістю, регулярно забезпечувати попит та задовольняти потреби клієнтів, а також мати низький рівень звільнення персоналу, а це має позитивний вплив на якість виробництва та забезпечує корпоративні стандарти на відмінному рівні.

ДП «Споживач» у своїй роботі підпорядковується «СП Дубровицькому коопунівермагу». У зв'язку з тим що підприємство є дочірнім, керівництво підприємством здійснює Засновник, у межах компетенції, якщо діяльність не суперечить законодавству України, статуту фірми та не порушує прав трудового колективу [57].

Підприємство веде співпрацю з іншими підприємствами, організаціями та фізичними особами усіх форм господарської діяльності на основі угод та договорів. Підприємство самостійно проводить реалізацію власної продукції, інших матеріальних цінностей на базі прямих угод або державного замовлення, через товарні біржі, мережу власних торгових підприємств. Відрахування з прибутку підприємства у централізовані фонди проводяться власником по нормативах, що затверджується Радою облспоживспілки. Питання розподілу прибутку, який залишається у підприємстві після платежів до бюджету, інших обов'язкових відрахувань і платежів, проводиться відповідно до прийнятого Засновником рішення. Підприємство має право здійснювати свою діяльність на засадах повного господарського розрахунку, мати самостійний баланс, розрахунковий та спеціальний рахунок в установах банку, фірмовий бланк, знак із своїм найменуванням. Також створювати відповідні фонди необхідні для його діяльності, та соціального розвитку колективу в установленому порядку.

Підприємство може здійснювати зовнішньо-економічну діяльність (торгові, комерційні, посередницькі, бартерні операції) та інші види, незаборонені чинним законодавством України.

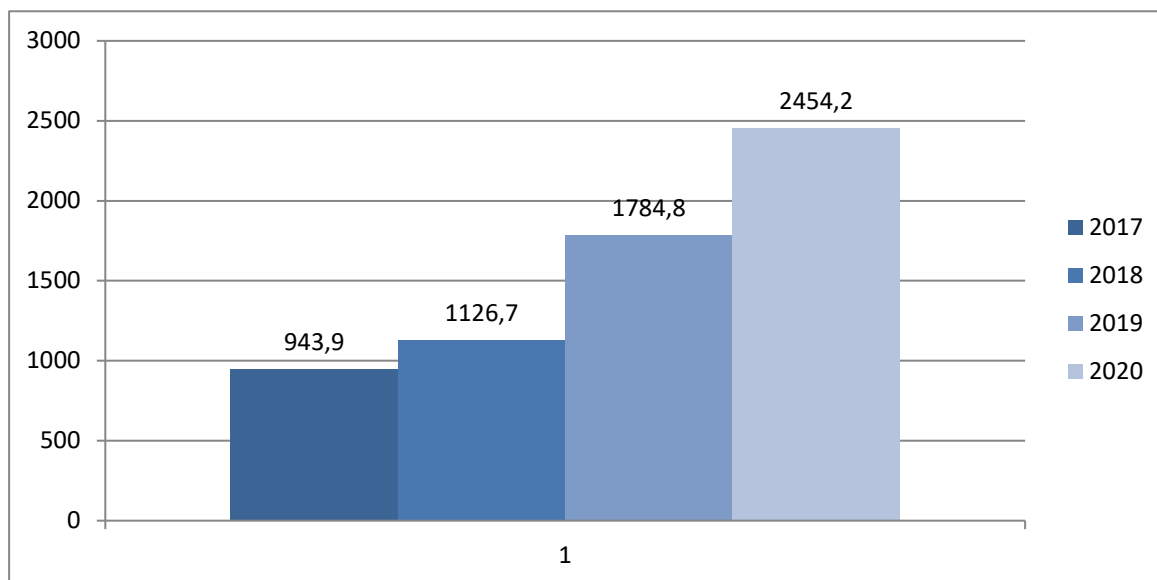

Рис. 2.2. Динаміка активів, тис. грн

Таблиця 2.1.

Основні економічні показники ДП «Споживач» за 2018-2020 рр.

№ п/п	Показники	Роки				Темп приросту у тис. грн.		
		2017	2018	2019	2020	2018/2017	2019/2018	2020/2019
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Чистий дохід від реалізації продукції	42550,6	47731,3	49469,1	54863,1	5180,70	1737,8	5394
2	Собівартість реалізованої продукції	34214,9	38287,9	39006,6	42536,5	4073,00	718,7	3529,9
3	Валовий:					0,00	0	0
4	Прибуток	8335,7	9443,4	10462,5	12326,6	1107,70	1019,1	1864,1
5	Інші операційні доходи	376,5	265,4	451	570,4	-111,10	185,6	119,4
6	Адміністративні витрати	1702,3	1978,7	2195,2	2516,8	276,40	216,5	321,6
7	Витрати на збут	6205,9	6834,5	7343,7	8820,4	628,60	509,2	1476,7
8	Інші операційні витрати	103,3	96,6	137,9	147,8	-6,70	41,3	9,9
9	Фінансові результати від операційної діяльності:					0,00	0	0
10	Прибуток	700,7	799	1236,7	1412	98,30	437,7	175,3
11	Інші доходи	42,4	95,4	46,9	6,1	53,00	-48,5	-40,8
12	Фінансові результати до оподаткування:					0,00	0	0
13	Прибуток	743,1	894,4	1283,6	1418,1	151,30	389,2	134,5
14	витрати(дохід) з податку на прибуток	59	16,4	16,2	15,8	-42,60	-0,2	-0,4
15	Чистий фінансовий результат:					0,00	0	0
16	Прибуток	684,1	878	1267,4	1402,3	193,90	389,4	134,9
17	Рентабельність виробництва	124,4	124,7	126,8	129,0	0,3	2,2	2,2

За рішенням Засновника приймати від членів свого трудового колективу грошові або інші внески з наданням вкладникам дивідендів з чистого прибутку у відповідності з розмірами внесеного ними вкладу.

Аналіз основних показників діяльності ДП «Споживач» проведемо, використовуючи дані фінансово звітності за 2017-2020 роки (Додаток).

Розглядаючи фінансову діяльність та активи підприємства, можна сказати, що у 2019 році обсяг активів ДП «Споживач» змінився і станом на 01.01.2019 р. склав тис. грн, що на 658,1 тис. грн більше ніж у 2018 р. Загалом сума за чотири роки зросла на 1510,3 тис. грн. і в 2020 р. становила 2454,2 тис. грн.

Динаміка і структура активів підприємства відображена схематично нижче (рис. 2.2).

Отже, можемо зробити висновок, що збільшення майна підприємства може свідчити про позитивні зміни балансу підприємства. Наявність і зміна частки та обсягу грошових коштів та їх еквівалентів відображає платоспроможність підприємства.

Як видно з табл. 2.1 доходи від реалізації продукції протягом 2017-2020рр. показав стабільну динаміку. Так у 2018 р. році дохід зріс на 1737,80тис. грн, а в 2020 р. 5394тис. грн.

Валовий прибуток у 2017 році складав 8335,7 тис. грн, а у 2018 р. становив 9443,4 тис. грн, а це на 1019,1тис. грн менше ніж у 2019 р., а вже у 2020 р. складав 12326,6тис. грн, що на 1864,1тис. грн більше ніж у 2019 р.

Фінансовий результат від операційної діяльності також показує позитивну динаміку, так у 2018 р. він складав 799 тис. грн, а вже у 2019 р. 1236,7 тис. грн, що на 437,7 тис. грн більше ніж у 2018 р. У 2020 р. фінансовий результат від операційної діяльності склав 1412 тис. грн і це на 175,3 тис. грн більше ніж у 2019 р.. Головним є те, що ми спостерігаємо збільшення рентабельності підприємства у період з 2017-2020 рр..

Таблиця 2.2

Аналіз елементів операційних витрат за 2017-2020 роки, тис. грн.

Назва статті	Рік				Темпи приросту у %		
	2017	2018	2019	2020	2018/2017	2019/2018	2020/2019
1	2	3	4	5	6	7	8
Витрати на оплату праці	4339,3	5087,7	5483	6325	117,2	107,8	115,4
Відрахування на соціальні заходи	732,8	778,5	788,3	848,6	106,2	101,3	107,6
Амортизація	77,9	82,6	144,2	320,9	106,0	174,6	222,5
Інші операційні витрати	2861,5	2961	3123,4	3842,7	103,5	105,5	123,0
Разом	8011,5	8909,8	9538,9	11337,2	111,2	107,1	118,9

Аналіз елементів операційних витрат показує, що на протязі 2017-2020 років відбулось збільшення усіх елементів операційних витрат. В загальному операційні витрати на протязі 2017-2020 років збільшились на 3325,7 тис. грн. Найбільше збільшились витрати на оплату праці, що пов'язано із розширенням підприємства та збільшенням робочих місць.

Витрати на оплату праці у 2019 році збільшились у порівнянні з 2018 роком на 107,8% і їх сума становила 5483 тис. грн, а у 2020 році у порівнянні з 2019 роком зросли на 115,4% і становили 6325 тис. грн.

Витрати на амортизацію показують стрімке зростання, у 2017 році вони склали 77,8, вже у наступному році сума зросла до 82,6 тис. грн, а у 2019 році 144,2 тис. грн – це на 61,6 тис. грн більше ніж у 2018 році. У 2020 році витрати на амортизацію становили 320,9 тис. грн, а це на 176,7 тис. грн більше ніж у 2019 році.

Отже, витрати операційної діяльності можна поєднати у такі групи:

- витрати на оплату праці;
- матеріальні витрати;
- відрахування на соціальні заходи;
- амортизація;
- та інші.

Частини відповідних елементів визначаються за П(С)БО №16 «Витрати» і пояснюються у додатках до фінансової звітності.

За допомогою групування витрат за економічними елементами можна розробити кошторис витрат на виробництво, у якому характеризується загальні потреби підприємства у матеріальних ресурсах, вартість амортизації основних фондів, сума витрат на оплату праці та інші фінансові витрати підприємства.

Під час аналізу витрат за економічними елементами визначається співвідношення між витратами живої і технічної праці, і результаті від питомої ваги окремих елементів в загальній сумі визначається характер виробництва.

2.2. Аналіз фінансового та майнового стану підприємства

Фінансове забезпечення підприємства вимагає постійного управління з метою досягнення оптимального складу та структури його джерел. Обов'язковим етапом у цьому управлінні є визначення стану фінансового забезпечення, яке повинно проводитися в тісному взаємозв'язку з діагностикою господарських показників діяльності підприємства. Від ефективності цього процесу залежить багато в чому подальша виробничо-господарська діяльність підприємства, оскільки нестача фінансових ресурсів може практично повністю паралізувати всю діяльність суб'єкта господарювання [44, с. 351].

На сьогодні структура капіталу є певним фактором, що здійснює важливий вплив на фінансове становище підприємства – його платоспроможність і ліквідність, величина доходу, рентабельність роботи. Капітал є базою діяльності кожного підприємства, а тому вчасний і повний аналіз його дає можливість отримати нові дані об'єкта та застосувати переконливе управлінське рішення, яке веде до покращення діяльності підприємства.

Аналіз капіталу підприємства передбачає визначення оцінки складу капіталу та його структури, зміни складових капіталу і джерел формування.

Вивчивши джерела формування капіталу ДП «Споживач» та напрями його розміщення за даними табл. 2.3 видно, що загальна величина капіталу підприємства протягом всього періоду, що аналізується має тенденцію до зростання у 2020 р. проти 2017 р. на 3127,4 тис. грн.

Таке зростання протягом аналізованого періоду відбувалося головним чином за рахунок значного збільшення власного капіталу, що випереджало зростання позикових коштів: у 2020 р. порівняно з 2019 р. власний капітал зріс на 690,4 тис. грн., у 2019 р. порівняно з 2018 р. збільшився на 281,4 тис. грн.

Таблиця 2.3

**Аналіз складу, динаміки та структури капіталу ДП «Споживач» за
2017-2020 рр.**

Показники	Обсяг, тис. грн.				Питома вага, %			
	2017	2018	2019	2020	2017	2018	2019	2020
Основний та оборотний капітал								
Необоротні активи	1032,3	1215,1	1873,2	2541,9	10,5	12,1	16,7	19,3
Оборотні активи, у т. ч.	8789,6	8800	9323,5	10600,6	89,5	87,9	83,3	80,7
Поточні активи	7764,6	7540,5	8413	9093,9	79,1	75,3	75,1	69,2
Ліквідні активи:	1025	1259,5	910,5	1506,7	10,4	12,6	8,1	11,5
дебіторська заборгованість	93,7	191,4	115,2	315,6	1,0	1,9	1,0	2,4
грошові кошти та їх еквіваленти	931,3	1068,1	795,3	1191,1	9,5	10,7	7,1	9,1
Джерела формування капіталу								
Власний капітал	6965,6	7832,7	8523,1	9696,3	70,9	78,2	76,1	281,4
Позиковий капітал	2856,3	2182,4	2673,6	3446,2	29,1	21,8	23,9	26,2
Валюта балансу	9821,9	10015,1	11196,7	13142,5	100	100	100	100

У складі майна підприємства протягом 2017-2020 рр. найбільшу питому вагу займають оборотні активи, їх частка має тенденцію до зменшення, а саме: у 2019 р. проти 2018 р. відбувається зростання частки необоротних активів з 87,9% до 83,3%, у 2019 р., а у 2020 р. вона вже сягала 80,7%. Протилежна динаміка характерна для необоротних активів.

У складі оборотних активів помітні наступні зміни. Протягом аналізованого періоду поточні активи, мали також тенденцію до зростання, а саме: у 2017 році питома вага їх складала 89,5%, в подальшому, у 2019 р. відбувається зростання їх обсягів на 872,5 тис. грн. відповідно до попереднього року, а у 2020 р. – зростання їх обсягів меншими темпами – на 680,9 тис. грн. проти 2019 р. Водночас, за весь аналізований період їх сумарна величина збільшилася на 1811 тис. грн.

Водночас, дослідження динаміки зміни обсягів дебіторської заборгованості свідчить, що у 2019 р. її обсяг зменшився 76,2 на тис. грн. проти 2018 р., а у 2020р. збільшилось на 200,4 тис. грн. у порівнянні з 2019 р.

Загалом, зростання обсягів дебіторської заборгованості на підприємстві є негативним явищем, оскільки свідчить про недотримання договірної і розрахункової дисципліни та несвоєчасне пред'явлення претензій за борговими зобов'язаннями на ДП «Споживач». Позитивним є зростання частки грошових коштів та їх еквівалентів у структурі ліквідних активів у 2020 році на 123 тис. грн. за досліджуваний період, що свідчить про нарощування ліквідності підприємством.

Продовжуючи аналіз варто вивчити динаміку та структуру власного і позикового капіталу, вияснити причини зміни деяких її складових та зробити оцінку цим змінам за аналізований період.

Фінансовою базою роботи підприємства являється сформований ним власний капітал. Він є підґрунтям для безстрокової основи фінансування діяльності підприємства, а також основою погашення збитків підприємства, одним з найголовніших показників, які використовується для оцінки фінансового стану підприємства, тому що показує: рівень фінансової самостійності підприємства (тобто незалежність від зовнішніх джерел фінансування); ступінь кредитоспроможності підприємства (забезпеченість вимог кредиторів наявним у підприємства капіталом засновників).

З метою вивчення причин зміни величини та складу власного капіталу за період складемо і розглянемо аналітичну табл. 2.4.

За даними цієї таблиці розмір зареєстрованого (пайового) капіталу, що відображений у фінансовій звітності підприємства та зростає впродовж впродовж досліджуваного періоду.

Таблиця 2.4

Аналіз основних статей власного капіталу підприємства

Показник	Обсяг тис. грн				Абсолютне відхилення, тис. грн.		
	2017	2018	2019	2020	2018/2017	2019/2018	2020/2019
Власний капітал	6965,6	7832,7	8523,1	9696,3	867,1	690,4	1173,2
у % до підсумку	100	100	100	100	0,0	0	0
у тому числі:							
зареєстрований капітал	1433,1	1422,2	1422,6	1421,9	-10,9	0,4	-0,7
у % до підсумку	20,6	18,2	16,7	14,7	-2,4	-1,5	-2,0
резервний капітал	4848,4	5532,5	5833,1	6872,1	684,1	300,6	1039,0
у % до підсумку	69,6	70,6	68,4	70,9	1,0	-2,2	2,4
нерозподілений прибуток	684,1	878,0	1267,4	1402,3	193,9	389,4	134,9
у % до підсумку	9,8	11,2	14,9	14,5	1,4	3,7	-0,4

Резервний капітал підприємства протягом аналізованого періоду також зростає, так у період з 2019 р. по 2020 р. він зріс на 1039 тис. грн..

У статті нерозподілений прибуток відображається сума прибутку, реінвестованого у підприємство. Розмір нерозподіленого прибутку протягом 2017-2020 рр. має тенденцію до збільшення, зокрема: у 2019 р. відбувається збільшення на 389,4 тис. грн., в 2020 р. його обсяг зростає на 134,9 тис. грн.

Найбільшу питому вагу у структурі власного капіталу підприємства у 2017-2020 рр. займає резервний капітал, частка якого коливається аналогічно до динаміки обсягів і становить 69,6%, 70,6%, 68,4% та 70,9% відповідно, зважаючи на обсяги інших складових власного капіталу.

Кожне підприємство для того щоб функціонувати потребує залучення позикового капіталу, при відсутності власних коштів. Позикові кошти займають вагоме місце у структурі капіталу підприємства. Використання позикового капіталу дає можливість розширити обсяг господарської діяльності фірми, забезпечити раціональне використання власного капіталу, прискорити створення різних фінансових фондів, а в загальному підсумку – збільшити ринкову вартість підприємства. Не зважаючи на це, є і негативний вплив позикових коштів, а точніше зниження рентабельності, ділової активності, ліквідності, а також погіршення фінансового стану підприємства в загальному.

Джерелом залучення активів у оборот підприємства являється кредиторська заборгованість. Виникає вона через те, що у роботі підприємства не постійно відбуваються розрахунки з юридичними та фізичними особами одночасно з відчуженням майна, виконанням робіт, наданням послуг, а це приводить до створення деяких зобов'язань перед постачальниками а також іншими контрагентами господарських відносин. Кредиторська заборгованість, яка виникає під час цього, являється різновидом комерційного кредиту, що виступає основним фактором для стабілізації фінансового стану підприємства.

Варто окремо вивчати наявність, склад та структуру кредиторської заборгованості, частоту та причини виникнення прострочення заборгованості. Обов'язково потрібно слідкувати, щоб інформація, яка представлена в балансі, відповідала фактичній величині заборгованості, яка існує на підприємстві. Особлива увага повинна бути приділена даті створення кредиторської заборгованості, терміну її погашення, часу прострочення повернення боргу, причинам її виникнення.

Для дослідження складу кредиторської заборгованості, та її динаміки варто скласти спеціальну табл. 2.5.

Таблиця 2.5

**Аналіз складу та динаміки кредиторської заборгованості
ДП «Споживач» у 2017-2020 рр.**

Показники	Обсяг тис. грн				Абсолютне відхилення тис. грн		
	2017	2018	2019	2020	2018/2017	2019/2018	2020/2019
Поточна кредиторська заборгованість за:							
товари, роботи, послуги	2264	1625	2037,5	2679,1	-639	412,5	641,6
розрахунками з бюджетом	186,1	109,8	71,6	62,7	-76,3	-38,2	-8,9
у тому числі з податку на прибуток	59	16,4	16,2	15,8	-42,6	-0,2	-0,4
розрахунками зі страхування	22,4	38,8	26,5	23,2	16,4	-12,3	-3,3
розрахунками з оплати праці	257,6	351,2	339,6	420,5	93,6	-11,6	80,9
розрахунками з учасниками	126,2	57,6	198,4	260,7	-68,6	140,8	62,3
Разом	2856,3	2182,4	2673,6	3446,2	-673,9	491,2	772,6

Дані табл. 2.5 свідчать, що величина поточної кредиторської заборгованості зросла в 2020 р. порівняно з 2017 р. на 589,9 тис. грн.

За іншими статтями поточної кредиторської заборгованості спостерігають певні коливання протягом 2017-2020 рр., зокрема: у 2019 р. кредиторська заборгованість за розрахунками з оплати праці зменшилася проти 2018 р. на 11,6 тис. грн., однак зросла у 2020 році – на 80,9 тис. грн.

Неупереджена оцінка фінансового стану, вчасне залучення та ефективне використання фінансових, або інших ресурсів являється потрібними управлінськими діями щоб забезпечити сталий розвиток будь-якого підприємства та для реалізації його стратегічних планів, а в подальшому, досягнення стратегічних цілей.

Постійне оцінювання фінансового стану підприємства дає можливість керівному складу підприємства вирішувати питання для необхідності додаткового залучення коштів, їх доцільного розподілу, планування виробничої та збутової роботи підприємства, а також джерел їх фінансування.

Фінансова звітність повинна бути підготовлена та подана користувачам у визначені терміни, що визначаються чинним законодавством. Дані фінансової звітності є базою не лише для оцінювання результатів звітного періоду, а також для їх прогнозування.

Головним фінансовим звітом підприємства являється бухгалтерський баланс, який надає можливість оцінювати найсуттєвіші ознаки його основної діяльності. Саму процедуру оцінок прийнято називати читанням балансу.

Метою складання балансу є надання користувачам повної, правдивої та неупередженої інформації про фінансовий стан підприємства на звітну дату. Елементами балансу, який мають зв'язок із визначенням фінансового стану підприємства та змін у ньому, є: активи, зобов'язання та власний капітал.

Аналіз визначень фінансового стану дає можливість зрозуміти, що найкраще його характеризує комплекс коефіцієнтів які досліджені у тенденції за останні декілька років. Основні з цих показників розглянемо детальніше [10].

Однією із найголовніших характеристик фінансового стану фірми являється його фінансова стійкість (стабільність).

Фінансова стійкість – це гарантована платоспроможність, баланс між власними і залученими коштами, незалежність від несподіванок ринкової кон'юнктури та партнерів, довіра кредиторів та інвесторів, а також рівень залежності від них, присутність такої величини прибутку, яка забезпечить самофінансування.[10]

Створений порядок показників, що використовуються у вітчизняній та світовій практиці для оцінювання фінансової стійкості підприємства. Основними із них є :

- коефіцієнт концентрації власного капіталу(коефіцієнт автономії);
- коефіцієнт маневреності власного капіталу;
- коефіцієнт забезпеченості оборотних коштів власними оборотними коштами;
- коефіцієнт фінансової залежності;
- коефіцієнт фінансової стійкості;
- коефіцієнт співвідношення залученого та власного капіталу;
- коефіцієнт відношення реальних активів і вартості майна;
- коефіцієнт забезпеченості власними оборотними засобами;
- коефіцієнт поточних зобов'язань;
- коефіцієнт довгострокових зобов'язань та ін.

Аналіз коефіцієнтів фінансової стійкості показує, що майже всі показники відповідають нормативам, за виключенням коефіцієнту співвідношення необоротних і власних коштів.

Таблиця 2.6

Оцінка показників фінансової стійкості ДП «Споживач»

Показник	Роки				Відхилення			Рекомендоване значення
	2017	2018	2019	2020	2018/2017	2019/2018	2020/2019	
Коефіцієнт автономії	0,71	0,78	0,76	0,74	0,07	-0,02	-0,02	> 0,5
Коефіцієнт фінансової залежності	0,29	0,22	0,24	0,26	-0,07	0,02	0,02	> 0,5
Коефіцієнт забезпеченості власними оборотними коштами	0,68	0,75	0,71	0,67	0,07	-0,04	-0,04	> 0,1
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	0,79	0,89	0,91	0,91	0,10	0,02	0,00	> 0,4
Коефіцієнт поточних зобов'язань	1	1,00	1,00	1,00	0,00	0,00	0,00	> 0,5
Коефіцієнт співвідношення необоротних і власних коштів	0,15	0,16	0,22	0,26	0,01	0,06	0,04	> 0,5
Коефіцієнт довгострокових зобов'язань	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	> 0,2
Коефіцієнт співвідношення власного та залученого капіталу (фінансової стійкості)	2,44	3,59	3,19	2,81	1,15	-0,40	-0,37	> 0,1
Коефіцієнт співвідношення залученого і власного капіталу (фінансового ризику, фінансування)	0,41	0,28	0,31	0,36	-0,13	0,04	0,04	> 1,0

Коефіцієнти автономії та фінансової залежності показують залежність підприємства від позичених коштів. На кінець 2020 року спостерігалось зростання частки позичених коштів, але при нормативному значенні <0,5 коефіцієнт фінансової залежності в 2020 році становив 0,26.

Таблиця 2.7

Аналіз фінансової стійкості ДП «Споживач» 2016-2018рр.

Показник	Роки				Відхилення		
	2017	2018	2019	2020	2018/ 2017	2019/ 2018	2020/ 2019
1. Наявність власних оборотних засобів	1824	967,3	800,4	904,3	-856,7	-166,9	103,9
2. Наявність довгострокових джерел формування запасів	1824	967,3	800,4	904,3	-856,7	-166,9	103,9
3. Показник загальної величини джерел формування запасів	8117,6	8117,6	8789,6	8800	0	672	10,4
4. Вартість запасів	7764,6	7540,5	8413	9093,9	-224,1	872,5	680,9
5. Надлишок (+) або недостача (-) власних оборотних засобів	-5940,6	-6573,2	-7612,6	-8189,6	-632,6	-1039,4	-577
6. Надлишок (+) або недостача (-) довгострокових джерел формування	-5940,6	-6573,2	-7612,6	-8189,6	-632,6	-1039,4	-577
7. Надлишок (+) або недостача (-) загальної величини джерел формування запасів	353	577,1	376,6	-293,9	224,1	-200,5	-670,5
8. Показник фінансової стійкості	0,0,1	0,0,1	0,0,1	0,0,1	-	-	-
	нестійкий фінансовий стан	нестійкий фінансовий стан	нестійкий фінансовий стан	нестійкий фінансовий стан			

Частина власного капіталу, який використовується для фінансування поточної діяльності на протязі 2017-2020 років поступово зростає, у 2017 році показник мав значення 0,69, а у 2018 році показник набув значення 0,89, у наступному році зріс до 0,91 при нормативному значенні $>0,4$. Частина оборотних активів, яка фінансується з рахунків власного капіталу далека від нормативного значення $>0,1$. Позитивні результати показав розрахунок коефіцієнта фінансової стійкості та коефіцієнта фінансового ризику. При розрахунку коефіцієнтів поточних і довгострокових зобов'язань виявилось, що дані коефіцієнти відповідають нормативним значенням. Відповідно до отриманих значень ми бачимо, що зобов'язання складаються в основному з поточних.

Розрахунок показників, що дають характеристику ступеню охоплення різних видів джерел формування запасів покажемо в табл. 2.7.

Ступінь фінансової стійкості в залежності від рівня показників, що подані вище, міститься в табл. 2.8.

Таблиця 2.8

Оцінка ступеня фінансової стійкості в залежності від рівня відповідних показників

Абсолютна стійкість	Нормальна стійкість	Нестійке фінансове становище	Кризовий фінансовий стан
$+НВ \geq 0$	$-НВ \leq 0$	$НВ < 0$	$НВ < 0$
$+НД \geq 0$	$+НД \geq 0$	$НД < 0$	$НД < 0$
$+НЗ \geq 0$	$+НЗ \geq 0$	$НЗ \geq 0$	$НЗ < 0$
$1 \div 1,1$	$0 \div 1,1$	$0 \div 0,1$	$0 \div 0,0$

Дані табл. 2.8 показують що на ДП «Споживач» за період 2017-2020 роки спостерігається нестійке фінансове становище.

Фінансовий стан підприємств варто оцінювати відносно його короткострокової та довгострокової перспективи. У короткостроковій перспективі критерієм оцінки є ліквідність підприємства та платоспроможність, тобто здатність вчасно та повністю розрахуватися по короткостроковим зобов'язанням. Термін «ліквідний» означає швидкий перехід майна у гроші. Ліквідність підприємства – це його здатність перетворювати власні активи у гроші щоб покрити всі необхідні платежі у міру настання їх строку.

Усі активи підприємства, у залежності від ступенів їх ліквідності, а саме від здатності та швидкості перетворення у кошти, можна поділити на наступні групи:

1. Найбільш ліквідні активи (А1) – це кошти підприємства на поточному, валютному та всіх інших рахунках, у касі, цінні папери, що можуть бути використані для проведення поточних розрахунків негайно.

2. Активи, які швидко реалізуються (А2) (активи, для перетворення яких у кошти необхідний визначений час) – це дебіторська заборгованість, платежі

виплати по яких очікуються на протязі 12 місяців після звітної дати, та інші оборотні активи.

3. Активи, які повільно реалізуються (А3) (найменш ліквідні активи) – це запаси та витрати. Ліквідність даної групи являється залежною від своєчасності відвантаження продукції, швидкості та правильності заповнення банківських документів, швидкості платіжного документообігу в банку, а також від якості та попиту на дану продукцію, її конкурентоспроможність, платоспроможність покупців, форми розрахунку тощо.

4. Активи, які тяжко реалізуються (А4), – це активи, які протягом тривалого часу використовуються в господарській діяльності. В дану статтю можна віднести статті розділу I активу балансу «Необоротні активи».

Пасиви балансу в залежності від ступеня зростання термінів погашення зобов'язань групуються наступним чином:

1. Найбільш строкові зобов'язання (П1) – це позики для працівників, кредиторська заборгованість та інші короткострокові пасиви.

2. Короткострокові пасиви (П2) – це короткострокові кредити банків та інші позики, які потрібно погасити на протязі 12 місяців після звітної дати.

3. Довгострокові пасиви (П3) – це позикові кошти, довгострокові кредити банків, а також інші довгострокові пасиви.

4. Постійні пасиви (П4) – це власний капітал підприємства (статті розділу I пасиву балансу) [12, с. 160].

Підприємство вважається ліквідним, якщо його поточні активи перевищують короткострокові зобов'язання.

Інформація, яка дає характеристику величині поточних активів, наведена у II та III розділах активу балансу.

Щоб визначити ліквідність балансу потрібно порівняти підсумки по кожній групі активів та пасивів. Баланс вважається абсолютно ліквідним, коли виконуються умови:

$$A1 \geq P1; A2 \geq P2; A3 \leq P3; A4 \leq P4$$

Згідно таблиці можемо сказати, що підприємство, яке аналізується, має достатню ліквідність, так як в 2018 році виконувались три умови $A1 \geq П1$, $A2 \geq П2$ та $A4 \leq П4$.

Таблиця 2.9

Аналіз ліквідності балансу

Актив	Роки				Пасив	Роки			
	2017	2018	2019	2020		2017	2018	2019	2020
1. Найбільш ліквідні активи	931,3	1068,1	795,3	1191,1	1. Негайні пасиви	126,2	57,6	198,4	260,7
2. Активи, що швидко реалізуються	7562,2	7373	7886,8	8723,4	2. Короткострокові пасиви	2390,2	1682,6	2235,9	2939,8
3. Активи, що реалізуються повільно	319,3	352,2	719,3	654,3	3. Довгострокові пасиви	0	0	0	0
4. Складнореалізовані активи	943,9	1126,7	1784,8	2454,2	4. Постійні пасиви	6965,6	7832,7	8523,1	9696,3
Баланс	9756,7	9920	11186,2	13023	Баланс	9482	9572,9	10957,4	12896,8

За допомогою коефіцієнтів ліквідності можна швидко визначити ліквідність підприємства.

Під час аналізу ліквідності підприємства використовуються наступні відносні показники:

1. Коефіцієнт абсолютної ліквідності (Кал)
2. Коефіцієнт швидкої (проміжної, суворої) ліквідності
3. Коефіцієнт поточної ліквідності (Кпл).

Коефіцієнт абсолютної ліквідності визначається відношенням найбільш ліквідних активів до поточних зобов'язань підприємства.

В чисельнику знаходяться суми коштів та їх еквівалентів, а також поточних фінансових операцій, а в знаменнику знаходяться поточні зобов'язання – підсумок розділу III пасиву балансу.

Таблиця 2.10

Відносні показники ліквідності

Показник	Норматив	Роки				Відхилення		
		2017	2018	2019	2020	2018/2017	2019/2018	2020/2019
1. Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,2 – 0,35	0,37	0,61	0,33	0,37	-0,29	0,05	-0,24
2. Коефіцієнт швидкої ліквідності	0,8-1	2,97	3,87	3,25	2,88	-0,62	-0,37	-0,99
3. Коефіцієнт поточної ліквідності	1,5 – 2	3,50	5,05	3,86	3,30	-1,19	-0,56	-1,75
4. Коефіцієнт критичної ліквідності	0,8 – 1	3,38	4,85	3,57	3,10	-1,28	-0,47	-1,75

Даний коефіцієнт являється найбільш жорстким критерієм платоспроможності, а також ліквідності підприємства та показує, котру частину короткострокової заборгованості можна нею погасити на даний момент або ж найближчим часом. В теорії достатнім рахується, якщо Кал не нижче 0,2, а це означає, що на 20% фірма може в даний момент погасити усі власні короткострокові борги та платоспроможність вважається достатньою. В зарубіжній практиці, у країнах які мають стабільну економіку, вважається достатнім, щоб цей коефіцієнт мав будь-яке позитивне значення до 0,01.

Розрахунок даного коефіцієнта показав що ДП «Споживач» має вищий коефіцієнт ніж нормативний на протязі всього досліджуваного періоду.

Коефіцієнт швидкої ліквідності, або коефіцієнт кислотного тесту, обчислюється він за допомогою відношення суми грошових коштів та короткострокових фінансових вкладень та дебіторської заборгованості (A1+A2) до поточних зобов'язань (Пз).

У чисельнику знаходиться сума коштів та їх еквівалентів, поточних фінансових інвестицій і дебіторської заборгованості та інших оборотних активів, а в знаменнику – знаходиться підсумок розділу III пасиву балансу.

Коефіцієнт швидкої ліквідності дає можливість оцінити погашення фірмою короткострокових зобов'язань у тому випадку якщо наступить точка його критичного стану. Оптимальне значення даного показника лежить в діапазоні 0,7-0,8.

Згідно проведеного розрахунку можна сказати, що значення коефіцієнту швидкої ліквідності вище від нормативного.

Узагальнюючим показником ліквідності являється коефіцієнт поточної ліквідності (Кпл) (коефіцієнт загальної ліквідності, коефіцієнт покриття). Він розраховується за допомогою відношення поточних активів до поточних зобов'язань (Пз).

У чисельнику знаходиться сума за розділом II активу балансу, а в знаменнику – підсумок по розділу III пасиву балансу. Цей коефіцієнт показує загальну ліквідність та визначає, на скільки поточні зобов'язання забезпечуються поточними активами, тобто яка кількість грошових одиниць поточних активів приходить на одну грошову одиницю поточних зобов'язань. Теоретичне значення цього показника 1,5-2,5.

Якщо даний показник має дуже високе значення, то це можливо пов'язано з надлишковими виробничими запасами, надплановою завантаженістю готової продукції на складах, тобто з зниженням швидкості обертання капіталу. В такому випадку значення коефіцієнта поточної ліквідності має вище значення від нормативного.

2.3. Аналіз імовірності розвитку банкрутства підприємства

Банкрутство підприємств являється новим для економіки України. Як показує практика, в умовах нестабільності економіки та грошового дефіциту, а також часто змінюваного законодавства, велика кількість підприємств стають

неплатоспроможними, а це призводить до їх банкрутства. Запитання попередження банкрутства та підтримання платоспроможності підприємства являється дуже актуальним в Україні, про це свідчить довга криза не платажів, а також її негативні наслідки.

Таблиця 2.11

Аналіз ймовірності банкрутства підприємства

№ фактору	Показник	Роки			
		2017	2018	2019	2020
X1	робочий капітал/ активи	0,89	0,88	0,83	0,81
X2	нерозподілений прибуток / активи	0,07	0,09	0,11	0,11
X3	ЕВІТ / активи	4,33	4,77	4,42	4,17
X4	Власний капітал/ позиковий капітал	2,44	3,59	3,19	2,81
X5	чистий дохід / активи	4,33	4,77	4,42	4,17
Z=		21,26	23,82	22,07	20,76

До розумінням неплатоспроможності відносять неможливість суб'єкта підприємницької діяльності виконувати грошові зобов'язання після того як прийшов встановлений термін їх сплати перед кредиторами, у тому числі щодо заробітної плати. Під терміном банкрутство розуміється у судовому порядку фінансова нездатність боржника виконувати платежі за власними зобов'язаннями [25].

До стану банкрутства фірму може довести погіршення всіх показників, що дають характеристику його фінансовій стійкості, а отже саме на них ґрунтується аналіз ймовірності настання даного стану. У попередженні можливого банкрутства, окрім фірми, зацікавлені всі його партнери: інвестори, позичальники, постачальники, страхові компанії тощо.

Прогнозування банкрутства підприємства має за мету визначення можливої загрози банкрутства для вчасного створення низки заходів із запобігання негативних тенденцій розвинення фінансової ситуації на підприємстві.

В основному для оцінювання можливого банкрутства підприємства використовують запропоновані відомим західним вченим Е. Альтманом Z-моделі (табл. 2.11). Найлегшою з них є двох-факторна модель. Для її розрахунку вибирають лише два основних показники, від значення яких і залежить ймовірність банкрутства підприємства: коефіцієнт покриття (характеризує ліквідність) та коефіцієнт фінансової незалежності (характеризує фінансову стійкість).

Модель Альтмана надає досить точний прогноз імовірності банкрутства з тимчасовим інтервалом 1–2 року [25].

Після проведення аналізу на ДП «Споживач», можна сказати що ймовірність банкрутства украй мала, тому що значення Z перевищує зазначені нормативи (табл. 2.12).

Загалом можна сказати, що застосування методу Альтмана дозволяє прогнозувати фінансовий розвиток компанії і на даний момент використовується в світовій практиці.

Таблиця 2.12

Нормативні значення імовірності банкрутства підприємства

Значення «Z»	Імовірність банкрутства
до 1,1	Висока
1,1—2,6	Можлива
вище 2,6	Низька
Якщо $Z-3,25 > 2,6$	Зона безпеки

Постійне застосування моделі Альтмана в іноземній пояснюється її позитивними якостями серед яких:

- невелика кількість показників;
- низька трудомісткість її використання при досить високій точності у результаті;

- передбачення інтегральної оцінки та надання можливості порівняння стану різних об'єктів;
- інформація для розрахунків усіх показників є в постійному доступі та знаходиться в основних формах звітності;
- існує можливість не тільки прогнозування банкрутства, але і оцінка зони ризику.

Ці всі чинники роблять модель Альтмана досить привабливим інструментом для прогнозування банкрутства та пояснюють постійні спроби вітчизняних науковців адаптувати її та використовувати для дослідження українських підприємств. Але, при цьому моделі вітчизняних науковців, у своїй спробі адаптації моделі Альтмана, мають показники звітності досить подібні за значеннями з американськими показниками.

Висновки до розділу 2

1. Проаналізувавши загальну характеристику ДП «Споживач» можна сказати, що підприємство створене, на підставі прийнятого рішення зборів трудового колективу, воно є юридичною особою, діяльність свою здійснює згідно Законів України «Про підприємства в Україні», «Про споживчу кооперацію» та іншими законодавчими актами України; має власне майно, відокремлений баланс, власний фірмовий бланк, іменну печатку, штамп, працює за принципами господарського розрахунку, має право укладати угоди від власного імені, набирати майнові та особисті немайнові права та обов'язки, може бути позивачем а також відповідачем в судових органах та в третейському суді.

Розглядаючи фінансову діяльність та активи підприємства, можна сказати, що у 2019 році обсяг активів ДП «Споживач» змінився і станом на 01.01.2019 р. склав тис. грн, що на 658,1 тис. грн більше ніж у 2018 р. Загалом сума за чотири роки зросла на 1510,3 тис. грн. і в 2020 р. становила 2454,2 тис. грн.

2. Провівши аналіз фінансової та майнової діяльності підприємства можна дійти висновків, що склад майна підприємства протягом 2017-2020 рр. найбільшу питому вагу займають оборотні активи, їх частка має тенденцію до зменшення, а саме: у 2019 р. проти 2018 р. відбувається зростання частки необоротних активів з 87,9% до 83,3%, у 2019 р., а у 2020 р. вона вже сягала 80,7%. Протилежна динаміка характерна для необоротних активів.

Частина власного капіталу, який використовується для фінансування поточної діяльності на протязі 2017-2020 років поступово зростає, у 2017 році показник мав значення 0,69, а у 2018 році показник набув значення 0,89, у наступному році зріс до 0,91 при нормативному значенні $>0,4$. Частина оборотних активів, яка фінансується з рахунків власного капіталу далека від нормативного значення $>0,1$.

3. Провівши оцінку ймовірності банкрутства підприємства та можемо сказати, що за отриманими даними, ймовірність банкрутства досліджуваного підприємства у край мала, оскільки значення Z перевищує зазначені нормативи.

РОЗДІЛ 3

НАПРЯМИ ЗМІЦНЕННЯ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

3.1. Шляхи забезпечення фінансової стійкості підприємства за допомогою інструментів фінансового менеджменту

У сучасних економічних умовах суб'єкти господарювання самостійно планують та здійснюють фінансово-економічну діяльність. Не зважаючи на це найбільша увага приділяється забезпеченню та прогнозуванню можливості економічного зростання, а це є неможливим без визначення наступних базових характеристик, таких як платоспроможність або фінансова стійкість.

Однією з головних умов успішної і стабільної роботи підприємства в ринкових умовах є фінансова стійкість підприємства. Якщо підприємство фінансово стійке та платоспроможне, то воно має певні переваги перед іншими підприємствами подібного профілю роботи при отриманні кредитів, залученні інвестицій, а також у залученні постачальників та підборі кваліфікованих кадрів. Чим підприємство має вищу стійкість, тим більше воно є незалежним від раптових змін ринкової кон'юнктури і тим менше ризик банкрутства.

Дослідження явища фінансової стійкості є актуальним, тому що на сьогоднішній день, основною проблемою ефективної роботи підприємства є низький рівень його фінансової стійкості.

Кризові явища становлять загрозу фінансовій стійкості підприємств, але в умовах циклічного розвитку економіки їх виникнення є логічним. Через це, потрібно виявляти економічні кризи у фінансовій стійкості підприємства та своєчасно вживати заходи з управління кризовими явищами, комплекс яких створює управління фінансовою стійкістю. Таким чином, в умовах кризи планування дає можливість не допускати великих помилок в оцінюванні можливих альтернатив ринкової динаміки, поведінки конкурентів та партнерів на внутрішньому та зовнішніх ринках [28, с. 99].

Таблиця 3.1

Ранжування цілей фінансового менеджменту за ступенем впливу на фінансову стійкість підприємства

Вид цілей фінансового менеджменту	Цілі фінансового менеджменту	Можливий вплив на фінансову стійкість при досягненні цілі	
Стратегічні	Лідерство на ринку	Негативний	
	Максимізація вартості капіталу	Негативний	
	Максимізація прибутку: - зростання рентабельності продажу; зростання обсягів виробництва та реалізації		Позитивний
			Негативний
	Ефективне використання всіх видів ресурсів: - ефективність виробництва		Позитивний
	Уникнення банкрутства: - забезпечення стійкості функціонування підприємства; - досягнення раціонального співвідношення власних та позикових ресурсів		Позитивний
		Позитивний	
Тактичні	Збалансованість сум та строків надходження та витрачання грошових ресурсів: - достатність обсягів грошових надходжень; - збільшення оборотності коштів підприємства	Позитивний	
		Позитивний	
	Мінімізація витрат (зниження собівартості продукції)	Позитивний	

Ранжування цілей фінансового менеджменту відносно фінансової стійкості підприємств наведено в табл. 3.1 [11, с. 356].

Представлений в табл. 3.1 можливий вплив цілей фінансового менеджменту носить умовний характер та пояснюється обраною політикою управління фінансами підприємства (консервативна, раціональна або агресивна), у залежності від неї строїться система цілей фінансового менеджменту.

Процес управління фінансовою стійкістю – це сукупність циклічних дій, пов'язаних із знаходженням факторів, які впливають на фінансову стійкість, з пошуком та організацією виконання прийнятих фінансових рішень. Стратегічне

управління фінансовою стійкістю повинно брати до уваги, не тільки цілі фінансового менеджменту та тип фінансової політики, а й вид фінансової стійкості, який є характерним для фірми на даний проміжок часу. Фінансово стійке підприємство дає можливість здійснювати ініціативний розвиток підприємства (поєднання дій з різним рівнем фінансового ризику, а це дозволяє впроваджувати інновації, проводити модернізацію).

В умовах сталого фінансового стану потрібні заходи для підвищення рентабельності продажів, обережні вкладення у ризикові інвестиції, їх ранжування за ступенем терміновості. Фірмі, яка знаходиться у нестійкому фінансовому стані, під час здійснення вкладень варто віддавати перевагу менш ризиковим операціям які мають малий термін окупності.

Основним стратегічним завданням фінансово нестійкого підприємства є стабілізація фінансового стану за допомогою реструктуризації заборгованості, відкладення платежів, продажу непрофільних активів.

Управління фінансовою стійкістю підприємства є залежним від типу фінансової політики, яка використовується на фірмі, тому що від неї залежить прийнятний рівень ризику та рентабельності, а також цільові показники фінансової стійкості [11, с. 356].

Реалізуючи консервативну фінансову політику, фірма під час управління структурою джерел фінансування, надає перевагу власним фінансовим джерелам, а це обумовлює недостатній рівень рентабельності активів через відсутність ефекту фінансового важеля та великої ціни капіталу. У результаті даної фінансової політики є мінімізація втрат фінансової стійкості, але в результаті мінімального фінансування інвестиційної діяльності можливе зменшення конкурентоспроможності продукції.

Для збереження фінансової стійкості на довгостроковий період є важливим регулювати відпускні ціни на готову продукцію за допомогою мінімізації сталих витрат підприємства, а також активізувати заходи для просування продукції.

При використанні помірної політики управління фінансами досягається позитивний ефект фінансового важеля, який означає хорошу фінансову стійкість

підприємства та зменшує середньозважену вартість капіталу. Під час проведення помірної політики управління фінансами фірми, отриманий прибуток вкладається в інвестиційні проекти та на створення резервних фондів. Такий тип політики є доцільним, тому що забезпечує досягнення цілей фінансового менеджменту з достатнім рівнем ризику втрати фінансової стійкості та дає можливість формувати запаси фінансової міцності на випадок несприятливого впливу зовнішніх факторів.

Основна особливість агресивної політики управління фінансами полягає в низькій фінансовій стійкості підприємства, а під впливом негативних внутрішніх або зовнішніх факторів вона може призвести до банкрутства. Під час управління фінансовою стійкістю варто виконувати реструктуризацію заборгованості, ранжувати інвестиційні проекти за ступенем релевантності та реалізовувати їх у даній послідовності. Фінансові ресурси, які вдалось вивільнити варто спрямувати на збільшення обсягу власного капіталу фірми для підвищення фінансової стійкості.

До шляхів забезпечення фінансової стійкості інструментами тактичного фінансового менеджменту [20, с. 832] варто віднести вибір цільової структури фінансування оборотних коштів, встановлення принципів оптимізації політики управління витратами, що дає можливість уточнити заходи для досягнення цільової фінансової стійкості підприємств (табл. 3.2).

Управління витратами підприємства включає в себе наступні напрямками: планування витрат беручи до уваги цільовий рівень рентабельності та прибутковості підприємства (залежно від типу фінансової політики); нормування витрат та калькулювання собівартості продукції для уникнення непотрібного затоварення фінансових ресурсів; пошук можливого зниження витрат (використання взаємозамінних комплектуючих, зменшення браку, скорочення простоїв устаткування, застосування енергоефективного обладнання).

Таблиця 3.2

Тактичні інструменти забезпечення фінансової стійкості підприємства

Консервативна політика	Помірна політика	Агресивна політика
управління оборотними активами		
а) виконується потреба в оборотних коштах за допомогою власного капіталу на рівні 50- 70%; б) 20-30% оборотних коштів фінансується за рахунок довгострокового позикового капіталу; в) значні витрати власного капіталу на фінансування оборотних коштів; г) мінімізація рівня дебіторської та кредиторської заборгованості; д) максимізація грошових коштів підприємства	а) оборотні кошти фінансуються на 50% за рахунок власного та довгострокового позикового капіталу; б) за рахунок короткострокового позикового капіталу весь обсяг змінної їх частини оборотних засобів; в) середній рівень витрат власного капіталу на фінансування оборотних коштів; г) співставні темпи зростання та оборотності дебіторської заборгованості, д) середній рівень обсягу грошових коштів підприємства	а) оборотні кошти фінансуються всього на 10-30% за рахунок власного та довгострокового позикового капіталу; б) 90-70% із оборотних коштів фінансуються за рахунок короткострокового позикового капіталу; в) низький рівень витрат власного капіталу на фінансування оборотних коштів; г) темпи зростання кредиторської заборгованості вище дебіторської; д) мінімальний рівень грошових коштів
управління витратами – калькулювання собівартості продукції		
а) зменшення витрат за рахунок знижок постачальників на значний обсяг закупівлі; б) зниження витрат на оплату праці за рахунок підвищення кваліфікації персоналу; в) скорочення простоїв обладнання, здійснення повного циклу виробництва;	а) закупка сировини та матеріалів із врахуванням можливого збою поставок продукції; б) модернізація обладнання, що знижує потребу в трудових ресурсах; в) виконання виробництва продукції із залученням зовнішніх фахівців;	а) жорстке нормування закупівлі матеріалів, відсутність складських приміщень, розвинена логістика; б) реінжиніринг бізнеспроцесів; в) використання аутсорсингу у виробництві продукції; г) використання прискореної амортизації в результаті закупівлі обладнання в лізинг

Управління оборотними коштами підприємства полягає в управлінні їх кругообігу, в процесі якого дані кошти проходять три стадії: грошову, виробничу і товарну.

Для того щоб забезпечити безперервний процес виробництва на підприємстві потрібно щоб оборотні кошти були в достатній кількості у кожній з трьох стадій виробництва. Незначна потреба в оборотних коштах закривається за рахунок власних оборотних коштів, їх розмір повинен складати не менше 10% від оборотних активів, але рекомендоване значення дорівнює 50-70%. Додаткова

потреба в оборотних коштах покривається за рахунок позикових коштів, а вони є платними, це призводить до зниження прибутку фірми, тому варто брати до уваги їх вплив на фінансові результати підприємства. Існує три підходи для фінансування активів: консервативний, помірний та агресивний. Консервативний підхід до фінансування оборотних активів означає, що за кошти власного та довгострокового позикового капіталу має фінансуватися певна стала частка оборотних активів та приблизно половина змінної їх частини.

Друга половина мінливої частини оборотних активів повинна фінансуватися за рахунок короткострокового позикового капіталу. Дана модель фінансування оборотних активів дає високий рівень фінансової стійкості підприємства (за рахунок незначного обсягу використання короткострокових позикових коштів), але збільшує витрати власного капіталу на їх фінансування, що за інших рівних умов веде до зниження рівня рентабельності.

Помірний підхід до фінансування оборотних активів допускає, що за рахунок власного та довгострокового позикового капіталу потрібно фінансувати постійну частину оборотних активів, в той момент як за рахунок короткострокового позикового капіталу – весь обсяг змінної їх частини. Така модель фінансування оборотних активів забезпечує достатній рівень фінансової стійкості підприємства та рентабельність використання власного капіталу, наближену до середньо-ринкової норми прибутку на капітал.

Агресивний підхід до фінансування оборотних активів допускає, що за рахунок власного та довгострокового позикового капіталу фінансується лише певна частина постійної частини (не більше половини), у той же час за рахунок короткострокового позикового капіталу – переважна частка постійної та вся змінна частини оборотних активів. Дана модель утворює проблеми у забезпеченні поточної платоспроможності та фінансової стійкості підприємства.

Той або інший тип політики фінансування показує коефіцієнт чистих оборотних активів (чистого робочого капіталу) – мінімальне значення цього коефіцієнту характеризує здійснення підприємством політики агресивного типу, у той момент як досить високе його значення (що прагне до одиниці) – політику

консервативного типу. Таким чином, формування відповідних принципів фінансування оборотних активів у підсумку визначає співвідношення між рівнем рентабельності використання власного капіталу та рівнем ризику зменшення фінансової стійкості та платоспроможності фірми, певним барометром якого виступають сума та рівень чистих оборотних активів

Оскільки позитивним чинником фінансової стійкості є наявність джерел формування запасів, а негативним фактором – величина запасів, то головними методами виходу з нестійкого та кризового фінансового станів є: поповнення джерел формування запасів та оптимізація їхньої структури, а також обґрунтоване зменшення рівня запасів. Цього можна досягти наступними способами:

– зростання реального власного капіталу за рахунок збільшення розміру статутного капіталу, а також за рахунок накопичення нерозподіленого прибутку (застосовується тільки в тому випадку, коли підприємство не несе непокриті збитки за аналізований період, у іншому випадку особливих результатів дати не може);

– розробка хорошої фінансової стратегії фірми, яка дала б можливість підприємству залучати короткострокові та довгострокові позикові кошти, під час цього підтримувати оптимальні пропорції між власним та позиковим капіталом;

– перегляд середньозважених величин запасів продукції на складах на день, тиждень, місяць [20, с. 832].

Зменшення рівня запасів відбувається у результаті планування залишків запасів, а також реалізації невикористаних товарно-матеріальних цінностей. Завищений розмір запасів, має вплив на кредиторську заборгованість, що відповідно є несприятливим для підприємства. Також позитивний вплив на стабілізацію фінансової стійкості фірми може надати: посилення роботи зі стягнення дебіторської заборгованості, в результаті чого підвищується частка грошових коштів, прискорюється оборотність оборотних коштів, зростає забезпеченість власними оборотними засобами; прискорюється оборотність дебіторської заборгованості і в наслідок більш ритмічні надходження коштів від дебіторів, зростання «запасу міцності» за показниками платоспроможності тощо.

Отже, для того щоб підвищити фінансову стійкість підприємству потрібно знаходити резерви для зростання темпів нагромадження власних джерел, забезпечення матеріальних оборотних засобів власними джерелами. До того ж, варто знаходити оптимальне співвідношення фінансових ресурсів, під час якого підприємство, вільно маневрує грошовими коштами, та має здатність шляхом ефективного їх використання забезпечити безперебійний процес виробництва та реалізації продукції, а також витрати по його розширенню та оновленню.

3.2. Формування стратегії забезпечення фінансової стійкості на ДП «Споживач»

За сучасних умов економічної нестабільності підприємства повинні максимізувати ефективне формування й використання фінансових результатів, що є пов'язаним із застосуванням нових систем і методів управління цими процесами. Нині суттєво підвищується роль фінансової стратегії, що забезпечує пріоритетні напрями розвитку підприємства. При цьому виникає необхідність стратегічного аналізу, спрямованого на сприяння досягненню короткострокових і довгострокових цілей, оскільки стратегічна установка у поведінці підприємства обумовлює його фінансову стратегію.

На сучасному етапі розвитку перед багатьма підприємствами постає необхідність стратегічного управління фінансовою діяльністю на підставі наукової методології передбачення її напрямів і форм, адаптації до загальних цілей розвитку підприємства та нестабільних умов зовнішнього фінансового середовища.

Для повного відображення фінансової діяльності й забезпечення вибору та коригування фінансової стратегії підприємства слід звернути увагу на застосування інструментів стратегічного менеджменту. До них належать матриця фінансових стратегій, стратегічний баланс, аналіз сильних і слабких сторін, портфельний аналіз, система раннього попередження та реагування, дискримінантний аналіз та ін.

Серед цих методів стратегічного менеджменту особливу цінність для оцінки стратегічної фінансової діяльності являє матриця фінансових стратегій Франціона–Романе.

Таблиця 3.3

Розрахунок показника результату господарської діяльності

Показник	Роки			
	2017	2018	2019	2020
1. Додана вартість:	16389,6	18448,6	20048,3	23669,9
вартість виготовленої продукції	16347,2	18353,2	20001,4	23663,8
запаси готової продукції	42,4	95,4	-	6,1
незавершене виробництво	-	-	46,9	-
вартість спожитих матеріальних засобів виробництва	-	-	-	-
2. Брутто-результат експлуатації інвестицій:	11159,9	12535,6	13773,8	16628,5
податок на додану вартість	59	16,4	16,2	15,8
видатки за оплатою праці	4339,3	5087,7	5483	6325
обов'язкові платежі, пов'язані з оплатою праці	732,8	778,5	788,3	848,6
усі податки й податкові платежі, крім податку на прибуток	98,6	30,4	-13	-148
3. Зміна величини фінансово-експлуатаційних потреб	-472,7	531,1	305,3	109,1
матеріальні запаси на початок періоду	7297,1	7764,6	7540,5	8413
матеріальні запаси на кінець періоду	7764,6	7540,5	8413	9093,9
дебіторська заборгованість підприємства на початок періоду	58,6	93,7	191,4	115,2
дебіторська заборгованість підприємства на кінець періоду	93,7	191,4	115,2	315,6
кредиторська заборгованість підприємства на початок періоду	1881	2856,3	2198,8	2689,8
кредиторська заборгованість підприємства на кінець періоду	2856,3	2198,8	2689,8	3462
ФЕП на початок періоду	5474,7	5002	5533,1	5838,4
ФЕП на кінець періоду	5002	5533,1	5838,4	5947,5
4. Виробничі інвестиції	146,9	221,1	658,1	990,3
5. Звичайні продажі майна	0	0	46,9	0
Результат господарської діяльності	11485,7	11783,4	12763,5	15529,1

Цей інструмент виділяється серед інших методів тим, що дає можливість не тільки визначити положення компанії з точки зору фінансового ризику, але й надає можливість розглядати ситуацію у динаміці, для того щоб дозволити прогнозувати зміни фінансової стратегії у залежності від зміни важливих показників діяльності, а також планувати майбутнє становище компанії, цілеспрямовано змінюючи ці показники та знижуючи рівень фінансового ризику. Метод Франсона–Романе ґрунтується на розрахунку трьох показників: результату господарської діяльності, результату фінансової діяльності та результату фінансово-господарської діяльності.

Тепер перейдемо до розгляду показників результату фінансової діяльності ДП «Споживач» (табл. 3.4).

Таблиця 3.4

Розрахунок показника результату фінансової діяльності

Показники	Роки			
	2017	2018	2019	2020
1. Зміна позикових коштів підприємства	0	0	0	0
позикові кошти підприємства на початок періоду	0	0	0	0
позикові кошти підприємства на кінець періоду	0	0	0	0
2. Відсотки банку	0	0	0	0
3. Податок на прибуток	59	16,4	16,2	15,8
4. Виплачені дивіденди	0	0	0	0
5. Суми, отримані від емісії акцій	0	0	0	0
6. Кошти, вкладені у статутні фонди інших підприємств	0	0	0	0
7. Довгострокові фінансові вкладення	88,4	88,4	88,4	87,7
8. Отримані відрахування від прибутку заснованих підприємств і доходи від інших довгострокових фінансових вкладень	0	0	46,9	0
Результат фінансової діяльності	-147,4	-104,8	-57,7	-103,5
Результат фінансово-господарської діяльності	11338,3	11678,6	12705,8	15425,6

За результатом розрахунку показників можна умовно віднести суб'єкт господарювання до одного з квадрантів матриці, кожний із яких має свій номер та

свою унікальну назву. Квадранти 1; 2 та 3 (головна діагональ матриці) є зоною рівноваги. Над діагоналлю (квадранти 4; 5; 6) знаходиться зона успіхів, у якій значення показників є додатними і відбувається створення ліквідних засобів. Чистий грошовий потік є стійко додатним, фінансовий ризик – мінімальним. Під діагоналлю (квадрати 7; 8; 9) знаходиться зона дефіцитів, у ній відбувається споживання ліквідних засобів, значення досліджуваних показників є від’ємними.

На підставі аналізу показників фінансово-господарської діяльності та побудованої матриці фінансових стратегій Франсона-Романе, можемо зробити висновки. На протязі досліджуваного періоду, підприємство знаходиться у квадранті 4 «Рантьє». Цей квадрант із зони успіхів матриці.

Таблиця 3.5

Матриця фінансових стратегій

	РФД<0	РФД→0	РФД>0
РГД>0	1. Батько сімейства РФГД→0	4. Раньє РФГД>0	6. Материнське товариство РФГД>>0
РГД→0	7. Епізодичний дефіцит РФГД<0	2. Стійка рівновага РФГД→0	5. Стійка рівновага РФГД>0
РГД<0	9. Кризовий стан РФГД<<0	8. Дилема РФГД<0	3. Хитка рівновага РФГД→0

У такому становищі для підприємства характерним є невисокі темпи зростання та нейтральний рівень заборгованості. З квадрату 4 можливий перехід у 1-й або 7-й квадрант, така ситуація властива старим підприємствам, виробнича база яких застаріла, до яких і належить об’єкт дослідження, за невисокого та незмінного рівня економічної рентабельності, та якщо не вкладати додаткові кошти в оновлення основних фондів, а також у квадрант 2, за зростання економічної рентабельності. Бажаний напрямок стратегічного розвитку для підприємства – це плавний перехід до прибуткової зони – квадранта 2. Для переходу підприємству потрібно здійснювати фінансову діяльність залучуючи при цьому позикові кошти (з урахуванням ефекту фінансового важеля). Позики слід спрямовувати у поточні фінансові інвестиції, проекти, а це дасть можливість

швидко отримувати прибутки. У короткострокові фінансові інвестиції варто також вкладати вільні грошові кошти, які перебувають на рахунках підприємства. Усе це дасть змогу підприємству забезпечити стійкий ріст та підвищить ефективність його основної, фінансової та інших видів діяльності.

Отже, за результатами побудови матриці Франсона-Романе для ДП «Споживач» за 2017-2020 рр. рекомендовано, насамперед, звернути увагу на темпи зростання рентабельності та темпи зростання обігу. Коригування показників оборотності коштів і рентабельності надасть можливість для ще більшого зростання рівня фінансового стану підприємства.

Висновки до розділу 3

1. Фінансова стійкість підприємства є однією з головних умов успішної і стабільної роботи підприємства в ринкових умовах. Для підвищення фінансової стійкості підприємству необхідно знаходити найбільш оптимальне співвідношення фінансових ресурсів, при якому підприємство, вільно маневруючи грошовими коштами, здатне шляхом ефективного їх використання забезпечити безперебійний процес виробництва та реалізації продукції, а також витрати по його розширенню та оновленню.

2. На підставі аналізу показників фінансово-господарської діяльності та побудованої матриці фінансових стратегій Франсона-Романе можемо зробити висновки, що протягом досліджуваного періоду, підприємство знаходиться у квадранті 4 «Рантьє». Цей квадрат із зони успіхів матриці. У такому становищі для підприємства характерним є невисокі темпи зростання та нейтральний рівень заборгованості. З квадранту 4 можливий перехід у 1-й або 7-й квадрант, за невисокого та незмінного рівня економічної рентабельності, а також у квадрант 2, за зростання економічної рентабельності.

ВИСНОВКИ

За результатами виконання завдань, поставлених в роботі, можна зробити наступні висновки:

1. Проведене дослідження теоретичних засад фінансової стійкості підприємства показало, що фінансова стійкість підприємства залежить від ефективного управління фінансовими ресурсами та визначається оптимальною структурою активів, оптимальним співвідношенням власних і позикових коштів, оптимальним співвідношенням активів та джерел їх фінансування. Оцінювання фінансової стійкості починається із аналізу структури фінансових запасів, виділяючи власні, залучені та позикові. Під час цього проводиться не тільки вертикальний аналіз, а також досліджуються основні тенденції їх зміни в динаміці. Особливості розподілу фінансових ресурсів компанії до відповідних груп (власних, залучених і позикових ресурсів) згідно з формою 1 «Баланс» (Звіт про фінансовий стан).

2. Вивчено чинники впливу на фінансову стійкість підприємства та запропоновано класифікацію чинників фінансової стійкості підприємства, що вирізняється від традиційно-застосованих введенням критеріїв керованості факторами фінансової стійкості інструментами фінансового менеджменту. Фінансова стійкість підприємства полягає у його можливості вистояти, протистояти та адаптуватися до дій екзогенних та ендогенних чинників. На фінансову стійкість підприємства впливають зовнішні і внутрішні чинники, ступінь впливу яких залежить від кон'юнктури фінансового ринку та зміни економіко-політичної ситуації в країні.

3. Вивчено методичні засади забезпечення фінансової стійкості підприємства за допомогою інструментів фінансового менеджменту. Розроблено базу управління фінансовою стійкістю підприємства, що визначають об'єкт та суб'єкт управління, а також його мету, завдання, функції та принципи із врахуванням впливу внутрішніх та зовнішніх факторів, а також критерії дієвості управління, дають можливість більш систематично розв'язувати проблему

покращення ефективності управління певною стороною фінансового становища у роботі реалізації виробничих, інвестиційних, фінансових стратегій розвитку на довгий термін часу в ринкових умовах господарювання.

4. Надано загальну характеристику ДП «Споживач» та його господарської діяльності. Підприємство створене, на підставі прийнятого рішення зборів трудового колективу, воно є юридичною особою, діяльність свою здійснює згідно Законів України «Про підприємства в Україні», «Про споживчу кооперацію» та іншими законодавчими актами України; має власне майно, відокремлений баланс, власний фірмовий бланк, іменну печатку, штамп, працює за принципами господарського розрахунку, має право укладати угоди від власного імені, набирати майнові та особисті немайнові права та обов'язки, може бути позивачем а також відповідачем в судових органах та в третейському суді.

Розглядаючи фінансову діяльність та активи підприємства, можна сказати, що у 2019 році обсяг активів ДП «Споживач» змінився і станом на 01.01.2019 р. склав тис. грн, що на 658,1 тис. грн більше ніж у 2018 р. Загалом сума за чотири роки зросла на 1510,3 тис. грн. і в 2020 р. становила 2454,2 тис. грн.

5. Проаналізовано фінансову та майнову діяльність підприємства. Склад майна підприємства протягом 2017-2020 рр. найбільшу питому вагу займають оборотні активи, їх частка має тенденцію до зменшення, а саме: у 2019 р. проти 2018 р. відбувається зростання частки необоротних активів з 87,9% до 83,3%, у 2019 р., а у 2020 р. вона вже сягала 80,7%. Протилежна динаміка характерна для необоротних активів.

Частина власного капіталу, який використовується для фінансування поточної діяльності на протязі 2017-2020 років поступово зростає, у 2017 році показник мав значення 0,69, а у 2018 році показник набув значення 0,89, у наступному році зріс до 0,91 при нормативному значенні $>0,4$. Частина оборотних активів, яка фінансується з рахунок власного капіталу далека від нормативного значення $>0,1$.

6. Проведено оцінку ймовірності банкрутства підприємства та виявлено, що застосування методу Альтмана дозволяє прогнозувати фінансовий розвиток

компанії і на даний момент використовується в світовій практиці. За отриманими даними, ймовірність банкрутства досліджуваного підприємства укр. мала, оскільки значення Z перевищує зазначені нормативи.

7. Визначено шляхи забезпечення фінансової стійкості підприємства. Фінансова стійкість підприємства є однією з головних умов успішної і стабільної роботи підприємства в ринкових умовах. Якщо підприємство фінансово стійке та платоспроможне, то воно має певні переваги перед іншими підприємствами подібного профілю роботи при отриманні кредитів, залученні інвестицій, а також у залученні постачальників та підборі кваліфікованих кадрів. Чим підприємство має вищу стійкість, тим більше воно є незалежним від раптових змін ринкової кон'юнктури і тим менше ризик банкрутства.

Для того щоб підвищити фінансову стійкість підприємству потрібно знаходити резерви для зростання темпів нагромадження власних джерел, забезпечення матеріальних оборотних засобів власними джерелами. До того ж, варто знаходити оптимальне співвідношення фінансових ресурсів, під час якого підприємство, вільно маневрує грошовими коштами, та має здатність шляхом ефективного їх використання забезпечити безперебійний процес виробництва та реалізації продукції, а також витрати по його розширенню та оновленню.

8. Запропоновано напрями удосконалення системи фінансової стійкості за допомогою інструментів фінансової стійкості. На підставі аналізу показників фінансово-господарської діяльності та побудованої матриці фінансових стратегій Франсона-Романе, можна зробити висновки, що протягом досліджуваного періоду, підприємство знаходиться у квадранті 4 «Рантьє». Цей квадрант із зони успіхів матриці. У такому становищі для підприємства характерним є невисокі темпи зростання та нейтральний рівень заборгованості. З квадранту 4 можливий перехід у 1-й або 7-й квадрант, за невисокого та незмінного рівня економічної рентабельності, а також у квадрат 2, за зростання економічної рентабельності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Абрютіна М. С., Грачев А. В. Анализ финансово-экономической деятельности предприятия : учеб. пособие. / Абрютіна М. С. // Дело и Сервис. – 2001. – 265 с.
2. Ареф'єва О.В. Економічна стійкість підприємства: сутність, складові та заходи з її забезпечення / О.В. Ареф'єва, Д.М. Городянська // Актуальні проблеми економіки. – 2008. - № 8. – С. 83-90.
3. Багацька К.В. Фінансовий аналіз: навч. посіб. /К.В. Багацька, Т.А. Говорушко, О.О. Шеремет – К.: Центр учбової літератури, 2014. – 320 с.
4. Базілінська О. Я. Фінансовий аналіз: теорія та практика: Навчально-методичний посібник / О.Я. Базілінська. – К.: 2009. – 328 с.
5. Балабанова Л.В. Стратегічне маркетингове управління конкурентоспроможністю підприємств: [Текст]: [навч. посібник] / Л.В. Балабанова, В.В. Холод. – К.: ВД «Професіонал», 2006. – 448 с.
6. Білик М.Д. Фінансовий аналіз : навч. посіб. / М.Д. Білик, О.В. Павловська, Н.М. Притуляк, Н.Ю. Невмежицька. – К. : Вид-во КНЕУ, 2005. – 592
7. Бланк И.А. Финансовая стратегия предприятия / И. А. Бланк. – К. : Эльга, Ника-Центр, 2004. – 720 с.
8. Бобирь О.І. Прогнозування фінансового стану підприємства / О.І. Бобирь, М.Р. Бовсуновський [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.rusnauka.com/23_SND_2008/Economics/27132.doc.htm. – Назва з екрану. – Дата перегляду 18.11.2019.
9. Борецька Н.П. Аналіз і прогнозування фінансової стійкості підприємства / Н. П. Борецька, К.В. Міщенко // Інвестиції: практика та досвід. – 2016. - № 20. – С. 63-66.
10. Варналій З.С. Проблеми забезпечення фінансової стійкості суб'єктів малого та середнього бізнесу / Електронний ресурс – [Режим доступу]: www.ya.org.ua/brochure/2009/001/000.htm.

11. Василенко В.А. Менеджмент устойчивого развития предприятий рекреационной сферы: монография / Под ред. Василенко В.А. – Симферополь : Кримнавчпеддержав, 2008, – 356 с.
12. Власова Н. О. Формування оптимальної структури капіталу в підприємствах роздрібно́ї торгівлі: монографія / Н. О. Власова, Л. І. Безгінова. – Харків : ХДУХТ, 2006. – 160 с.
13. Гайдар С. М. Коефіцієнтний підхід до оцінки фінансової стійкості підприємств торгівлі / С. М. Гайдар // Торговля і ринок : зб. наук. праць. – 2009. – №27. – С. 443-449.
14. Галушак В. В. Фінансова стійкість та фінансова стратегія підприємства як ефективне формування та використання фінансових ресурсів. Глобальні та національні проблеми економіки. 2015. Вип. 4. С. 810–813. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://global-national.in.ua/archive/4-2015/171.pdf>
15. Гапак Н.М. Особливості визначення фінансової стійкості підприємства / Н.М. Гапак, С.А. Капштан // Науковий вісник Ужгородського університету. Серія : Економіка. – 2014. – Випуск 1 (42). – С. 191-196.
16. Гершун А.М. Анализ внешней среды бизнеса. / Електронний ресурс – [Режим доступу] http://www.cfin.ru/management/strategy/plan/t_e_m_p_l_e_s.shtml.
17. Головка О.Г. Сучасні проблеми та перспективи управління фінансовою стійкістю підприємства / О.Г. Головка, О.Є. Ковальов, О.О. Губарев // Проблеми і перспективи розвитку підприємництва. – 2014. - № 1. – С. 48-53.
18. Гринів Б.В. Деякі проблеми методики аналізу фінансової стійкості підприємства / Б.В. Гринів // Вісник Львівської комерційної академії. Серія : Економічна. – 2014. – Вип. 44. – С. 123-127
19. Гринкевич С.С. Економічні основи стратегічного управління фінансовою стійкістю підприємства в умовах ринкових перетворень /С.С. Гринкевич// Науковий вісник НЛТУ України. – 2008, вип. 18.5 – С. 110-114.
20. Дафт Р.Л. Менеджмент / Р.Л. Дафт. – СПб: Питер, 2010. – 832 с.

21. Довбня С.Б. Оптимізація фінансування як засіб підвищення фінансової стійкості підприємства / С.Б. Довбня, Т.М. Разгоняєва // Економічний вісник Національного гірничого університету. – 2014. - № 1. – С. 88-94.

22. Докієнко Л.М. Удосконалення процесу управління фінансовою стійкістю підприємств промисловості як необхідна передумова підвищення їх конкурентоздатності / Л.М. Докієнко // Вісник Національного університету водного господарства та природокористування. Зб. наук. праць. – 2004. – Вип. 4 (28). – С. 76-90.

23. Захарова Н. Ю. Підходи до формування й оцінки фінансової стійкості підприємства, - Електронний ресурс – [Режим доступу]: https://www.business-inform.net/export_pdf/business-inform-2020-10_0-pages-307_315.pdf

24. Іванов В.Л. Забезпечення організаційно-економічної стійкості промислового підприємства / В.Л. Іванов, В.А. Малов // Економіка. Менеджмент. Підприємство. – 2010. - № 22. – С. 32-39.

25. Калишенко В.О. Огляд та узагальнення методичних підходів до оцінки фінансової стійкості підприємства / В.О. Калишенко, К.М. Москалець // Матеріали VII Міжнародної наукової інтернет-конференції «Простір і час сучасної науки». [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://intkonf.org/kalishenko-vo-moskalets-km-oglyad-tauzagalnennya-metodichnih-pidhodivdootsinki-finansovoyi-stiykosti-pidpriem>. – Назва з екрана. – Дата перегляду 12.10.2019.

26. Капкайкаєва Є.В. Забезпечення фінансової стійкості підприємств в Україні / Є.В. Капкайкаєва // Вісник ДДФА. Економічні науки. – 2014. - № 1. – С. 161-169.

27. Карпець О.С. Моделі оцінки фінансової стійкості підприємства: когнітивний підхід / О.С. Карпець, І.М. Чуйко, С.В. Мілевський // БІЗНЕСІНФОРМ. – 2012. - № 3. – С. 54-58.

28. Квасовський О. Аналіз практики використання зарубіжних методик (моделей) прогнозування ймовірності банкрутства підприємств / Г. Островська, О.Квасовський // Галицький економічний вісник. – 2011. – №2(31). – С. 99-111.

29. Кнейслер О.В. Фінансове адміністрування і менеджмент у системі управління фінансами суб'єктів господарювання / О.В. Кнейслер, Н.І. Налукова // Наукові записки національного університету «Острозька академія». – 2013. – Вип. 24. – С. 169-173.
30. Коркуна Д.М. Фінансове прогнозування як основа фінансових планів підприємства / Д.М. Коркуна // Вісник нац. ун-ту «Львівська Політехніка». – 2008. - № 628. – С. 539-545.
31. Коробов М.Я. Фінансово-економічний аналіз діяльності підприємств / М.Я. Коробов. – К.: Знання, 2000. – 378 с.
32. Костецький В. Сутнісно-теоретичні підходи до визначення фінансового забезпечення діяльності підприємства / Костецький В. // Галицький економічний вісник. – 2010. – №4(29). – С. 135-145.
33. Костирко Л.А. Діагностика фінансово-економічної стійкості підприємства: Монографія / Л.А. Костирко. – 2-ге вид., перероб. і доп. – Х.: Фактор, 2008. – 336 с.
34. Кравчук О.М. Фінансова діяльність суб'єктів підприємництва: навч. Посібник / О.М. Кравчук, В.П. Лещук – К.: Центр учбової літератури, 2014. – 504
35. Крамаренко Г. О., Чорна О. Є. Фінансовий аналіз / підручник. Київ : Центр навчальної літератури, - 2008 р. - 392 с.
36. Кремень В.М. Оцінювання фінансової стійкості підприємства / В.М. Кремень, С.Я. Щепетков // Актуальні проблеми економіки. – 2011. – №1 (115). – С. 107-115.
37. Лахтіонова Л.А. Економічна категорія "фінансова стійкість" в сучасному фінансовому аналізі підприємницької діяльності / Л.А. Лахтіонова // Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету. Економічні науки. – 2009. - Вип. 16(2). – С. 327-338.
38. Лисун І. Ю. Економічна суть ліквідності та платоспроможності / І. Ю. Лисун // Управління розвитком. – 2015.– 14-17 с.
39. Ловінська І. Г. Фінансова стійкість організацій як індикатор економічного потенціалу. / Фінанси, облік і аудит. - 2014. Вип. 1. - С. 252–259.

[Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://ir.kneu.edu.ua/bitstream/handle/2010/7120/Lovinska.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

40. Лондар С. Л. Фінанси: навчальний посібник / С. Л. Лондар, О. В. Тимошенко. – Вінниця: Нова книга, 2018 – 384 с.

41. Мамонтова Н.А. Фінансова стійкість акціонерних підприємств і методи її забезпечення: Автореф. дис. канд. екон. наук / Ін-т. економ. прогнозув. НАН України. – К., 2001. – 160 с.

42. Марцин В. С. Надійність, платоспроможність та фінансова стійкість – основні складові фінансового стану підприємства. Економіка. Фінанси. Право. 2008. № 7. С. 26–28.

43. Матейко С. В. Класифікація факторів впливу на фінансово-економічний стан підприємств / С. В. Матейко // Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво. – 2004. – № 3. – С. 133-137.

44. Мацьків В. В. Теоретичні основи фінансового забезпечення підприємств // Сталий розвиток економіки. – 2013. – №. 5. – С. 351-356

45. Методичні рекомендації по аналізу фінансовогосподарського стану підприємств та організацій : Лист Державної податкової адміністрації України від 27.01.1998 р. № 759/10/20-2117. Електронний ресурс – [Режим доступу] : <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v2117225-98>

46. Мізюк Б. М. Стратегічне управління / Б. М. Мізюк. – [2-ге вид., переробл. і доповн.]. – Львів : Магнолія плюс, 2006. – 392 с.

47. Наливайко А.П. Теорія стратегії підприємства. Сучасний етап та напрямки розвитку [Текст]: [моногр.] / А.П. Наливайко. – К.: КНЕУ, 2012. – 227 с.

48. Ніпіаліді О.Ю. Фінанси підприємств: Навч. посіб. / О. Ю. Ніпіаліді, Н. І. Карпишин. – Тернопіль: Економічна думка, 2009. – 232 с.

49. Омелянович Л.О. Фінансова діяльність суб'єктів підприємництва// Навч.посіб. – Донецьк: ДонНУЕТ, – 2013 – 275 с.

50. Оспіщев В.І. Класифікація чинників впливу на фінансову стійкість підприємств / В. І. Оспіщев, І.В. Нагорна // Економічна стратегія і перспективи розвитку сфери торгівлі та послуг. – 2009. - Вип. 2. – С. 218-223.

51. Островська О. А. Фінансовий стан та фінансова стійкість підприємств: теоретичні аспекти визначення їх суті. Стратегія економічного розвитку України. 2002. Вип. 4. С. 182–187.
52. Павловська О. В., Притуляк Н. М., Невмержицька Н. Ю. Фінансовий аналіз : навч. посіб. 2-ге вид. Київ : КНЕУ, 2007. 592 с.
53. Подольська В.О. Фінансовий аналіз: навч. посібник / В.О. Подольська, О.В., –2015 – 145 с.
54. Родионова В. М. Финансовая устойчивость предприятия в условиях инфляции / В. М. Родионова, М. А. Федотова. – М. : Перспектива. – 2005. – 327 с.
55. Русіна Ю. О., Полозук Ю. В. Економічна сутність фінансової стійкості підприємства та фактори, що на неї впливають / Международный научный журнал // International scientific journal. – 2015. - №2. С. 91–94.
56. Савицька Г. В. Економічний аналіз діяльності підприємства. Київ : Знання, 2005. – 654 с.
57. Сайт ДП “Споживач”,– [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://spojuvach.com.ua/uk_UA/location/3
58. Сайт ДП “Споживач”,– [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://opendatabot.ua/c/38065588>
59. Самсонова К.В. Фактори впливу на фінансову стійкість підприємства / К.В. Самсонова // Збірник наукових праць Кіровоградського національного технічного університету. – 2013. – №4. – С. 125-134.
60. Система електронного документообігу «М.Е.Дос» [Електроннийресурс]. – Режим доступу:<http://www.me-doc.com.ua/>
61. Спасів Н.Я. Фінансова діяльність суб’єктів господарювання: Навч.-метод. посібник. // М.С. Лосева, Н.О. Дітчук, Л.Р. Маринчак – Тернопіль: ТАЙП – 2016 р. – 150 с.
62. Терещенко О. О. Фінансова діяльність суб’єктів підприємництва // О. О. Терещенко // Навч.посібник – К: КНЕУ, 2015. – 554 с.
63. Філімоненков О.С. Фінанси підприємства: Навч. посібник / Філімоненков О.С. – К.: Вид-во «Ніка-Центр», 2002. – 359 с.

64. Фінансовий стан суб'єктів господарювання та їх податкоспроможність [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.vuzlib.su/upsg/7.htm>

65. Цал-Цалко Ю.С. Фінансовий аналіз. Підручник / Ю.С. Цал-Цалко– К.: Центр учбової літератури, 2008. – 566 с.

66. Шаблиста Л. М. Фінансова стійкість підприємства: сутність і методи оцінки. Економіка і прогнозування. 2006. № 2. С. 46–57. [Електронний ресурс] – Режим доступу <http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/19808/04-Shablysta.pdf?sequence=1>

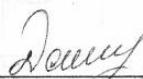
67. Штефан Н. М. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання – Д.: Національний гірничий університет, – 2014. – 80 с.

68. Яловий Г.К. Концептуальні підходи до визначення фінансової стійкості підприємства / Г.К. Яловий, Н.П. Бакеренко // Науковий вісник НЛТУ України. – 2008, вип. 18.5 – С. 115-124.

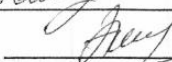
69. Яріш. – К.: Центр навчальної літератури, 2017. – 488 с.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Внески учасників: Внески до капіталу	4240								
Погашення заборгованості з капіталу	4245								
Вилучення капіталу: Викуп акцій (часток)	4260								
Перепродаж в икуплених акцій (часток)	4265								
Анулювання в икуплених акцій (часток)	4270								
Вилучення частки в капіталі	4275								
Інші зміни в капіталі	4290	-2			-828,7				-830,7
Разом змін в капіталі	4295	-2			663,3	-807,9			-146,6
Залишок на кінець року	4300	1433,1			4848,4	684,1			6965,6

Керівник

Головний бухгалтер

Підприємство _____

ДП Споживач коопунівермагу

Дата (рік,
місяць, число)

за ЄДРПОУ _____

КОДИ		

Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом)

за 2017 рік

Форма № 3

Код за ДКУД

1801004

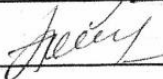
Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності	3000	45048	
Надходження від:			
Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3005		
Повернення податків і зборів	3006		
у тому числі податку на додану вартість	3010	103	
Цільового фінансування	3011	3,5	
у тому числі отримання субсидій, дотацій	3015		
Авансів від покупців і замовників	3020		
Повернення авансів	3025		
Відсотків за залишками коштів на поточних рахунках	3035		
Боржників неустойки (штрафів, пені)	3040		
Операційної оренди	3095	489,1	
Інші надходження	3100	38707,1	
Витрачання на оплату:			
Товарів (робіт, послуг)	3105	4339,3	
Праці	3110	644,2	
Відрахувань на соціальні заходи	3115	1483	
Зобов'язань з податків і зборів	3116	24	
у тому числі: зобов'язань з податку на прибуток	3117	101,8	
зобов'язань з податку на додану вартість	3118	1357,2	
зобов'язань з інших податків і зборів	3135		
Авансів	3140		
Повернення авансів	3145		
Цільових внесків	3190	148,2	
Інші витрачання	3195	318,3	
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3200		
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності			
Надходження від реалізації:			
фінансових інвестицій	3205		
необоротних активів	3215		
Надходження від отриманих:			
відсотків	3220		
дивідендів	3225		
Надходження від деривативів	3250		
Інші надходження	3255		
Витрати на придбання:			
фінансових інвестицій	3260	146,9	
необоротних активів	3270		
Виплати за деривативами	3290		
Інші платежі	3295	-146,9	
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності			

1	2	3	4
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності	3300		
Надходження від:			
Власного капіталу			
Отримання позик	3305		
Інші надходження	3340		
Витрачання на:	3345		
Викуп власних акцій			
Погашення позик	3350		
Сплату дивідендів	3355		
Інші платежі	3390	2	
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395	-2	
Чистий рух грошових коштів за звітний період	3400	169,4	
Залишок коштів на початок року	3405	761,9	
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410		
Залишок коштів на кінець року	3415	931,3	

Керівник

Головний бухгалтер

Підприємство

ДП Споживач коопунівермагу

Дата (рік,
місяць, число)
за ЄДРПОУ

КОДИ		

(найменування)

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) за рік 2017 рік

Форма № 2

Код за ДКУД

1801003

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	42550,6	
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	34214,9	
Валовий:	2090	8335,7	
прибуток	2095		
збиток	2120	376,5	
Інші операційні доходи	2130	1702,3	
Адміністративні витрати	2150	6205,9	
Витрати на збут	2180	103,3	
Інші операційні витрати			
Фінансові результати від операційної діяльності:	2190	700,7	
прибуток	2195		
збиток	2200		
Дохід від участі в капіталі	2220		
Інші фінансові доходи	2240	42,4	
Інші доходи	2250		
Фінансові витрати	2255		
Втрати від участі в капіталі	2270		
Інші витрати			
Фінансовий результат до оподаткування:	2290	743,1	
прибуток	2295		
збиток	2300	59	
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2305		
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування			
Чистий фінансовий результат:	2350	684,1	
прибуток	2355		
збиток			

	код рядка	за звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400		
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405		
Накопичені курсові різниці	2410		
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415		
Інший сукупний дохід	2445		
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450		
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455		
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460		
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	684,1	

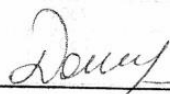
III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500		
Витрати на оплату праці	2505	4339,3	
Відрахування на соціальні заходи	2510	732,8	
Амортизація	2515	77,9	
Інші операційні витрати	2520	2861,5	
Разом	2550	8011,5	

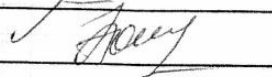
IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600		
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605		
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610		
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615		
Дивіденди на одну просту акцію	2650		

Керівник

Головний бухгалтер

Підприємство	ДІ Споживач коопунівермагу	Дата (рік, місяць, число)	Код
Територія		за ЄДРПОУ	01
Організаційно-правова форма господарювання		за КОАТУУ	
Вид економічної діяльності		за КОПФГ	
Середня кількість працівників	93	за КВЕД	
Адреса, телефон			

Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма № 2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)

Складено (зробити позначку "V" у відповідній клітинці):

за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку

за міжнародними стандартами фінансової звітності

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2017 р.

Форма № 1 Код за ДКУД 1801001

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000		
первісна вартість	1001		
накопичена амортизація	1002		
Незавершені капітальні інвестиції	1005		
Основні засоби	1010	874,9	943,9
первісна вартість	1011	1619,6	1766,5
знос	1012	744,7	822,6
Інвестиційна нерухомість	1015		
первісна вартість	1016		
знос	1017		
Довгострокові біологічні активи	1020		
первісна вартість	1021		
накопичена амортизація	1022		
Довгострокові фінансові інвестиції			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030		
інші фінансові інвестиції	1035	88,4	88,4
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040		
Відстрочені податкові активи	1045		
Інші необоротні активи	1090		
Усього за розділом I	1095	963,3	1032,3
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	7297,1	7764,6
виробничі запаси	1101	116,8	230,9
незавершене виробництво	1102		
готова продукція	1103		
товари	1104	7180,3	7533,7
Поточні біологічні активи	1110		
Векселі одержані	1120		
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125		
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130	55,3	28,5
з бюджетом	1135		
у тому числі з податку на прибуток	1136		
з нарахованих доходів	1140		
із внутрішніх розрахунків	1145		65,2
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	3,3	

1	2	3	4
Поточні фінансові інвестиції	1160		
Гроші та їх еквіваленти	1165	761,9	931,3
готівка	1166	477,7	607,8
рахунки в банках	1167	284	323,5
Витрати майбутніх періодів	1170		
Інші оборотні активи	1190		
Усього за розділом II	1195	8117,6	8789,6
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200		
Баланс	1300	9080,9	9821,9

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	1435,1	1433,1
Капітал у дооцінках	1405		
Додатковий капітал	1410		
Резервний капітал	1415	4185,1	4848,4
Нерозподілений прибуток	1420	1492	684,1
Непокритий збиток	1421		
Неоплачений капітал	1425		
Вилучений капітал	1430		
Усього за розділом I	1495	7112,2	6965,6
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500		
Пенсійні зобов'язання	1505		
Довгострокові кредити банків	1510		
Інші довгострокові зобов'язання	1515		
Довгострокові забезпечення	1520	87,7	
Цільове фінансування	1525		
Усього за розділом II	1595	87,7	
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600		
Векселі в идані	1605		
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610		
товари, роботи, послуги	1615	1343	2264
розрахунками з бюджетом	1620	126,9	186,1
у тому числі з податку на прибуток	1621	24,4	59
розрахунками зі страхування	1625	20,1	22,4
розрахунками з оплати праці	1630	260,3	257,6
одержаними авансами	1635		
розрахунками з учасниками	1640		
внутрішніми розрахунками	1645	127,2	126,2
Поточні забезпечення	1660		
Доходи майбутніх періодів	1665		
Інші поточні зобов'язання	1690	3,5	
Усього за розділом III	1695	1881	2856,3
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700		
Баланс	1900	9080,9	9821,9

Керівник _____

Головний бухгалтер _____

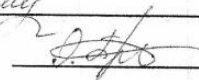
† Визначається в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Внески учасників: Внески до капіталу	4240								
Погашення заборгованості з капіталу	4245								
Вилучення капіталу: Викуп акцій (часток)	4260								
Перепродаж викуплених акцій (часток)	4265								
Анулювання викуплених акцій (часток)	4270								
Вилучення частки в капіталі	4275								
Інші зміни в капіталі	4290	-10,9							-10,9
Разом змін в капіталі	4295	-10,9			684,1	193,9			867,1
Залишок на кінець року	4300	1422,2			5532,5	878			7832,7

Керівник

Головний бухгалтер

Підприємство _____

ДП Споживач коопунівермагу

Дата (рік,
місяць, число)

КОДИ

за ЄДРПОУ

Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом)

за 2018 рік

Форма № 3

Код за ДКУД

1801004

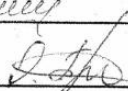
Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності	3000	50076	
Надходження від:			
Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)			
Повернення податків і зборів	3005		
у тому числі податку на додану вартість	3006		
Цільового фінансування	3010	149,2	
у тому числі отримання субсидій, дотацій	3011	12,9	
Авансів від покупців і замовників	3015		
Повернення авансів	3020		
Відсотків за залишками коштів на поточних рахунках	3025		
Боржників неустойки (штрафів, пені)	3035		
Операційної оренди	3040		
Інші надходження	3095	78,3	
Витрачання на оплату:	3100	42409,7	
Товарів (робіт, послуг)			
Праці	3105	5087,7	
Відрахувань на соціальні заходи	3110	747,4	
Зобов'язань з податків і зборів	3115	1557,5	
у тому числі: зобов'язань з податку на прибуток	3116	59	
зобов'язань з податку на додану вартість	3117	167	
зобов'язань з інших податків і зборів	3118	1331,5	
Авансів	3135		
Повернення авансів	3140		
Цільових внесків	3145		
Інші витрачання	3190	99	
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195	402,2	
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності	3200		
Надходження від реалізації:			
фінансових інвестицій			
необоротних активів	3205		
Надходження від отриманих:	3215		
відсотків			
дивідендів	3220		
Надходження від деривативів	3225		
Інші надходження	3250		
Витрати на придбання:	3255		
фінансових інвестицій			
необоротних активів	3260	265,4	
Виплати за деривативами	3270		
Інші платежі	3290		
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295	-265,4	

1	2	3	4
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності			
Надходження від:	3300		
Власного капіталу			
Отримання позик	3305		
Інші надходження	3340		
Витрачання на:	3345		
Викуп власних акцій			
Погашення позик	3350		
Сплату дивідендів	3355		
Інші платежі	3390		
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395		
Чистий рух грошових коштів за звітний період	3400	136,8	
Залишок коштів на початок року	3405	931,3	
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410		
Залишок коштів на кінець року	3415	1068,1	

Керівник

Головний бухгалтер

Продовження додатка 1
до Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку
1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»

Підприємство _____
ДП Споживач коопунівермагу
(найменування)

Дата (рік,
місяць, число)
за ЄДРПОУ

КОДИ		

**Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за рік 2018 рік**

Форма № 2

Код за ДКУД

1801003

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	47731,3	
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	38287,9	
Валовий:			
прибуток	2090	9443,4	
збиток	2095		
Інші операційні доходи	2120	265,4	
Адміністративні витрати	2130	1978,7	
Витрати на збут	2150	6834,5	
Інші операційні витрати	2180	96,6	
Фінансові результати від операційної діяльності:			
прибуток	2190	799	
збиток	2195		
Дохід від участі в капіталі	2200		
Інші фінансові доходи	2220		
Інші доходи	2240	95,4	
Фінансові витрати	2250		
Втрати від участі в капіталі	2255		
Інші витрати	2270		
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	894,4	
збиток	2295		
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	16,4	
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	878	
збиток	2355		

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400		
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405		
Накопичені курсові різниці	2410		
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415		
Інший сукупний дохід	2445		
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450		
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455		
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460		
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	878	

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500		
Витрати на оплату праці	2505	5087,7	
Відрахування на соціальні заходи	2510	778,5	
Амортизація	2515	82,6	
Інші операційні витрати	2520	2961	
Разом	2550	8909,8	

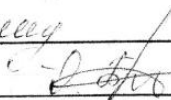
IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600		
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605		
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610		
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615		
Дивіденди на одну просту акцію	2650		

Керівник

Головний бухгалтер

Додаток 1
до Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку
1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»

Підприємство	ДП Споживач коопунівермагу	Дата (рік, місяць, число)	КОДИ
Територія		за ЄДРПОУ	01
Організаційно-правова форма господарювання		за КОАТУУ	
Вид економічної діяльності		за КОПФГ	
Середня кількість працівників		за КВЕД	
Адреса, телефон			
Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма № 2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)			
Складено (зробити позначку "V" у відповідній клітинці):			
за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку			
за міжнародними стандартами фінансової звітності			

Баланс (Звіт про фінансовий стан)

на 31 грудня 2018 р.

Форма № 1 Код за ДКУД 1801001

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000		
первісна вартість	1001		
накопичена амортизація	1002		
Незавершені капітальні інвестиції	1005		
Основні засоби	1010	943,9	1126,7
первісна вартість	1011	1766,5	1987,6
знос	1012	822,6	860,9
Інвестиційна нерухомість	1015		
первісна вартість	1016		
знос	1017		
Довгострокові біологічні активи	1020		
первісна вартість	1021		
накопичена амортизація	1022		
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030		
інші фінансові інвестиції	1035	88,4	88,4
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040		
Відстрочені податкові активи	1045		
Інші необоротні активи	1090		
Усього за розділом I	1095	1032,3	1215,1
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	7764,6	7540,5
виробничі запаси	1101	230,9	263,8
незавершене виробництво	1102		
готова продукція	1103		
товари	1104	7533,7	7276,7
Поточні біологічні активи	1110		
Векселі одержані	1120		
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125		
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130	28,5	63
з бюджетом	1135		
у тому числі з податку на прибуток	1136		
з нарахованих доходів	1140		
із внутрішніх розрахунків	1145	65,2	95,1
інша поточна дебіторська заборгованість	1155		33,3

1	2	3	4
Поточні фінансові інвестиції	1160		
Гроші та їх еквіваленти	1165	931,3	1068,1
готівка	1166	607,8	601,2
рахунки в банках	1167	323,5	466,9
Витрати майбутніх періодів	1170		
Інші оборотні активи	1190		
Усього за розділом II	1195	8789,6	8800
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200		
Баланс	1300	9821,9	10015,1

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	1433,1	1422,2
Капітал у дооцінках	1405		
Додатковий капітал	1410		
Резервний капітал	1415	4848,4	5532,5
Нерозподілений прибуток	1420	684,1	878
Непокритий збиток	1421		
Неоплачений капітал	1425		
Вилучений капітал	1430		
Усього за розділом I	1495	6965,6	7832,7
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500		
Пенсійні зобов'язання	1505		
Довгострокові кредити банків	1510		
Інші довгострокові зобов'язання	1515		
Довгострокові забезпечення	1520		
Цільове фінансування	1525		
Усього за розділом II	1595		
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600		
Векселі в идані	1605		
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610		
товари, роботи, послуги	1615	2264	1625
розрахунками з бюджетом	1620	186,1	109,8
у тому числі з податку на прибуток	1621	59	16,4
розрахунками зі страхування	1625	22,4	38,8
розрахунками з оплати праці	1630	257,6	351,2
одержаними авансами	1635		
розрахунками з учасниками	1640		
внутрішніми розрахунками	1645	126,2	57,6
Поточні забезпечення	1660		
Доходи майбутніх періодів	1665		
Інші поточні зобов'язання	1690		
Усього за розділом III	1695	2856,3	2182,4
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700		
Баланс	1900	9821,9	10015,1

Керівник

Головний бухгалтер

1 Визначається в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Внески учасників: Внески до капіталу	4240								
Погашення заборгованості з капіталу	4245								
Вилучення капіталу: Викуп акцій (часток)	4260								
Перепродаж викуплених акцій (часток)	4265								
Анулювання викуплених акцій (часток)	4270								
Вилучення частки в капіталі	4275								
Інші зміни в капіталі	4290	0,4			-577,4				577
Разом змін в капіталі	4295	0,4			300,6	389,4			690,4
Залишок на кінець року	4300	1422,6			5833,1	1267,4			8523,1

Керівник

Головний бухгалтер

Підприємство _____ ДП Споживач коопунівермагу _____ Дата (рік, місяць, число) _____ КОДИ _____
 _____ за ЄДРПОУ _____

Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом)

за 2019 рік

Форма № 3

Код за ДКУД

1801004

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності			
Надходження від:	3000	50897,2	
Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)			
Повернення податків і зборів	3005		
у тому числі податку на додану вартість	3006		
Цільового фінансування	3010	166,5	
у тому числі отримання субсидій, дотацій	3011	40	
Авансів від покупців і замовників	3015		
Повернення авансів	3020		
Відсотків за залишками коштів на поточних рахунках	3025		
Боржників неустойки (штрафів, пені)	3035		
Операційної оренди	3040		
Інші надходження	3095	451	
Витрачання на оплату:	3100	44390,1	
Товарів (робіт, послуг)			
Праці	3105	4837	
Відрахувань на соціальні заходи	3110	764,1	
Зобов'язань з податків і зборів	3115	969,3	
у тому числі: зобов'язань з податку на прибуток	3116	16,4	
зобов'язань з податку на додану вартість	3117	78,5	
зобов'язань з інших податків і зборів	3118	874,4	
Авансів	3135		
Повернення авансів	3140		
Цільових внесків	3145		
Інші витрачання	3190	72	
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195	482,2	
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності			
Надходження від реалізації:	3200		
фінансових інвестицій			
необоротних активів	3205		
Надходження від отриманих:	3215		
відсотків			
дивідендів	3220		
Надходження від деривативів	3225		
Інші надходження	3250		
Витрати на придбання:	3255		
фінансових інвестицій			
необоротних активів	3260	802,3	
Виплати за деривативами	3270		
Інші платежі	3290		
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295	-802,3	

1	2	3	4
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності	3300		
Надходження від:			
Власного капіталу			
Отримання позик	3305		
Інші надходження	3340	47,3	
Витрачання на:	3345		
Викуп власних акцій			
Погашення позик	3350		
Сплату дивідендів	3355		
Інші платежі	3390		
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395	47,3	
Чистий рух грошових коштів за звітний період	3400	-272,8	
Залишок коштів на початок року	3405	1068,1	
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410		
Залишок коштів на кінець року	3415	795,3	1068,1

Керівник

Головний бухгалтер

Продовження додатка 1
до Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку
1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»

Підприємство _____
ДП Споживач коопунівермагу
(найменування)

Дата (рік,
місяць, число)
за ЄДРПОУ

КОДИ	

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) за рік 2019 рік

Форма № 2

Код за ДКУД

1801003

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	49469,1	
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	39006,6	
Валовий:			
прибуток	2090	10462,5	
збиток	2095		
Інші операційні доходи	2120	451	
Адміністративні витрати	2130	2195,2	
Витрати на збут	2150	7343,7	
Інші операційні витрати	2180	137,9	
Фінансові результати від операційної діяльності:			
прибуток	2190	1236,7	
збиток	2195		
Дохід від участі в капіталі	2200		
Інші фінансові доходи	2220	46,9	
Інші доходи	2240		
Фінансові витрати	2250		
Втрати від участі в капіталі	2255		
Інші витрати	2270		
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	1283,6	
збиток	2295		
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	16,2	
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	1267,4	
збиток	2355		

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період переднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400		
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405		
Накопичені курсові різниці	2410		
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415		
Інший сукупний дохід	2445		
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450		
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455		
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460		
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	1267,4	

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500		
Витрати на оплату праці	2505	5483	
Відрахування на соціальні заходи	2510	788,3	
Амортизація	2515	144,2	
Інші операційні витрати	2520	3123,4	
Разом	2550	9538,9	

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600		
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605		
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610		
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615		
Дивіденди на одну просту акцію	2650		

Керівник

Головний бухгалтер

Додаток 1
до Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку
1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»

Підприємство	ДП Споживач коопунівермагу	Дата (рік, місяць, число)	КОДИ
Територія		за ЄДРПОУ	01
Організаційно-правова форма господарювання		за КОАТУУ	
Вид економічної діяльності		за КОПФГ	
Середня кількість працівників 89		за КВЕД	
Адреса, телефон			

Одиниця виміру: тис. грн. без десятичного знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма № 2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)

Складено (зробити позначку "V" у відповідній клітинці):
за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку
за міжнародними стандартами фінансової звітності

Баланс (Звіт про фінансовий стан) на 31 грудня 2019 р.

Форма № 1 Код за ДКУД 1801001

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000		
первісна вартість	1001		
накопичена амортизація	1002		
Незавершені капітальні інвестиції	1005		
Основні засоби	1010	1126,7	1784,8
первісна вартість	1011	1987,6	2789,9
знос	1012	860,9	1005,1
Інвестиційна нерухомість	1015		
первісна вартість	1016		
знос	1017		
Довгострокові біологічні активи	1020		
первісна вартість	1021		
накопичена амортизація	1022		
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030		
інші фінансові інвестиції	1035	88,4	88,4
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040		
Відстрочені податкові активи	1045		
Інші необоротні активи	1090		
Усього за розділом I	1095	1215,1	1873,2
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	7540,5	8413
виробничі запаси	1101	263,8	630,9
незавершене виробництво	1102		
готова продукція	1103		
товари	1104	7276,7	7782,1
Поточні біологічні активи	1110		
Векселі одержані	1120		
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125		
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130	63	68,4
з бюджетом	1135		
у тому числі з податку на прибуток	1136		
з нарахованих доходів	1140		
із внутрішніх розрахунків	1145	95,1	10,5
інша поточна дебіторська заборгованість	1155	33,3	36,3

1	2	3	4
Поточні фінансові інвестиції	1160		
Гроші та їх еквіваленти	1165	1068,1	795,3
готівка	1166	601,2	537,9
рахунки в банках	1167	466,9	257,4
Витрати майбутніх періодів	1170		
Інші оборотні активи	1190		
Усього за розділом II	1195	8800	9323,5
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200		
Баланс	1300	10015,1	11196,7

Пасив	Код рядка	На початок звітної періоду	На кінець звітної періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	1422,2	1422,6
Капітал у дооцінках	1405		
Додатковий капітал	1410		
Резервний капітал	1415	5532,5	5833,1
Нерозподілений прибуток	1420	878	1267,4
Непокритий збиток	1421		
Неоплачений капітал	1425		
Вилучений капітал	1430		
Усього за розділом I	1495	7832,7	8523,1
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500		
Пенсійні зобов'язання	1505		
Довгострокові кредити банків	1510		
Інші довгострокові зобов'язання	1515		
Довгострокові забезпечення	1520		
Цільове фінансування	1525		
Усього за розділом II	1595		
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600		
Векселі в ідані	1605		
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610		
товари, роботи, послуги	1615	1625	2037,5
розрахунками з бюджетом	1620	109,8	71,6
у тому числі з податку на прибуток	1621	16,4	16,2
розрахунками зі страхування	1625	38,8	26,5
розрахунками з оплати праці	1630	351,2	339,6
одержаними авансами	1635		
розрахунками з учасниками	1640		
внутрішніми розрахунками	1645	57,6	198,4
Поточні забезпечення	1660		
Доходи майбутніх періодів	1665		
Інші поточні зобов'язання	1690		
Усього за розділом III	1695	2182,4	2673,6
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700		
Баланс	1900	10015,1	11196,7

Керівник

Головний бухгалтер

1 Визначається в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

Підприємство _____ **ДП Споживач коопунівермагу** Дата (рік, місяць, число) _____ **КОДИ**
 _____ за ЄДРПОУ _____

Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом)

за 2020 рік

Форма № 3

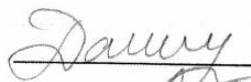
Код за ДКУД

1801004

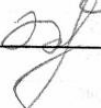
Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності	3000	55808,5	
Надходження від:			
Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)			
Повернення податків і зборів	3005		
у тому числі податку на додану вартість	3006		
Цільового фінансування	3010	441	
у тому числі отримання субсидій, дотацій	3011	243,2	
Авансів від покупців і замовників	3015		
Повернення авансів	3020		
Відсотків за залишками коштів на поточних рахунках	3025		
Боржників неустойки (штрафів, пені)	3035		
Операційної оренди	3040	40	
Інші надходження	3095	450	
Витрачання на оплату:	3100	46181,5	
Товарів (робіт, послуг)			
Праці	3105	6325	
Відрахувань на соціальні заходи	3110	859,1	
Зобов'язань з податків і зборів	3115	1513,2	
у тому числі: зобов'язань з податку на прибуток	3116	16,2	
зобов'язань з податку на додану вартість	3117	104,4	
зобов'язань з інших податків і зборів	3118	1392,6	
Авансів	3135		
Повернення авансів	3140		
Цільових внесків	3145		
Інші витрачання	3190	480	
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195	1380,7	
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності	3200		
Надходження від реалізації:			
фінансових інвестицій			
необоротних активів	3205		
Надходження від отриманих:	3215		
відсотків			
дивідендів	3220		
Надходження від деривативів	3225		
Інші надходження	3250		
Витрати на придбання:	3255		
фінансових інвестицій			
необоротних активів	3260	990,3	
Виплати за деривативами	3270		
Інші платежі	3290		
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295	-990,3	*

1	2	3	4
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності	3300		
Надходження від:			
Власного капіталу			
Отримання позик	3305		
Інші надходження	3340	6,1	
Витрачання на:	3345		
Викуп власних акцій			
Погашення позик	3350		
Сплату дивідендів	3355		
Інші платежі	3390	0,7	
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395	5,4	
Чистий рух грошових коштів за звітний період	3400	395,8	
Залишок коштів на початок року	3405	795,3	
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410		
Залишок коштів на кінець року	3415	1191,1	

Керівник

Головний бухгалтер

Продовження додатка 1
до Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку
1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»

Підприємство _____
ДП Споживач коопунівермагу
(найменування)

Дата (рік,
місяць, число)
за ЄДРПОУ

КОДИ		

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) за рік 2020 рік

Форма № 2

Код за ДКУД

1801003

І. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	54863,1	
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	42536,5	
Заловий:			
прибуток	2090	12326,6	
збиток	2095		
Інші операційні доходи	2120	570,4	
Адміністративні витрати	2130	2516,8	
Витрати на збут	2150	8820,4	
Інші операційні витрати	2180	147,8	
Фінансові результати від операційної діяльності:			
прибуток	2190	1412	
збиток	2195		
Дохід від участі в капіталі	2200		
Інші фінансові доходи	2220		
Інші доходи	2240	6,1	
Фінансові витрати	2250		
Втрати від участі в капіталі	2255		
Інші витрати	2270		
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	1418,1	
збиток	2295		
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	15,8	
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	1402,3	
збиток	2355		

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період переднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400		
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405		
Накопичені курсові різниці	2410		
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415		
Інший сукупний дохід	2445		
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450		
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455		
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460		
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	1402,3	

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500		
Витрати на оплату праці	2505	6325	
Відрахування на соціальні заходи	2510	848,6	
Амортизація	2515	320,9	
Інші операційні витрати	2520	3842,7	
Разом	2550	11337,2	

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600		
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605		
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610		
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615		
Дивіденди на одну просту акцію	2650		

Керівник

Головний бухгалтер

Додаток 1
до Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку
1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»

Підприємство	ДП Споживач коопунівермагу	Дата (рік, місяць, число)	КОДИ
Територія		за ЄДРПОУ	01
Організаційно-правова форма господарювання		за КОАТУУ	
Вид економічної діяльності		за КОПФГ	
Середня кількість працівників		за КВЕД	
Адреса, телефон			
Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма № 2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)			
Складено (зробити позначку "V" у відповідній клітинці):			
за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку			
за міжнародними стандартами фінансової звітності			

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2020 р.

Форма № 1 Код за ДКУД 1801001

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000		
первісна вартість	1001		
накопичена амортизація	1002		
Незавершені капітальні інвестиції	1005		
Основні засоби	1010	1784,8	2454,2 *
первісна вартість	1011	2789,9	3780,2
знос	1012	1005,1	1326 *
Інвестиційна нерухомість	1015		
первісна вартість	1016		
знос	1017		
Довгострокові біологічні активи	1020		
первісна вартість	1021		
накопичена амортизація	1022		
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030		
інші фінансові інвестиції	1035	88,4	87,7
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040		
Відстрочені податкові активи	1045		
Інші необоротні активи	1090		
Усього за розділом I	1095	1873,2	2541,9
II. Оборотні активи			
Заласи	1100	8413	9093,9
виробничі запаси	1101	630,9	566,6
незавершене виробництво	1102		
готова продукція	1103		
товари	1104	7782,1	8527,3
Поточні біологічні активи	1110		
Векселі одержані	1120		
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125		
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130	68,4	194,9
з бюджетом	1135		60,8
у тому числі з податку на прибуток	1136		
з нарахованих доходів	1140		
із внутрішніх розрахунків	1145	10,5	58,7
інша поточна дебіторська заборгованість	1155	36,3	1,2

1	2	3	4
Поточні фінансові інвестиції	1160		
Гроші та їх еквіваленти	1165	795,3	1191,1
готівка	1166	537,9	901,5
рахунки в банках	1167	257,4	289,6
Витрати майбутніх періодів	1170		
Інші оборотні активи ¹	1190		
Усього за розділом II	1195	9323,5	10600,6
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200		
Баланс	1300	11196,7	13142,5

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	1422,6	1421,9
Капітал у дооцінках	1405		
Додатковий капітал	1410		
Резервний капітал	1415	5833,1	6872,1
Нерозподілений прибуток	1420	1267,4	1402,3
Непокритий збиток	1421		
Неоплачений капітал	1425		
Вилучений капітал	1430		
Усього за розділом I	1495	8523,1	9696,3
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500		
Пенсійні зобов'язання	1505		
Довгострокові кредити і банків	1510		
Інші довгострокові зобов'язання	1515		
Довгострокові забезпечення	1520		
Цільове фінансування	1525		
Усього за розділом II	1595		
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600		
Векселі в идані	1605		
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610		
товари, роботи, послуги	1615	2037,5	2679,1
розрахунками з бюджетом	1620	71,6	62,7
у тому числі з податку на прибуток	1621	16,2	15,8
розрахунками зі страхування	1625	26,5	23,2
розрахунками з оплати праці	1630	339,6	420,5
одержаними авансами	1635		
розрахунками з учасниками	1640		
внутрішніми розрахунками	1645	198,4	260,7
Поточні забезпечення	1660		
Доходи майбутніх періодів	1665		
Інші поточні зобов'язання	1690		
Усього за розділом III	1695	2673,6	3446,2
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700		
Баланс	1900	11196,7	13142,5

Керівник _____

Головний бухгалтер _____

¹ Визначається в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.